

Želimo prijetne praznike str. 4

Novoletne želje in pričakovanja str. 7–11

Obračun – Intervju str. 12–15

Brez večjih pretresov za zaposlene str. 18

Božiček v Talumu str. 21

Trije dobri možje – Reportaža str. 21

Iz vsebine

4 Želimo prijetne praznike

6 O pomenu priznanja

7–11 Novoletne želje in pričakovanja

11 58 let

12–15 Obračun – Intervju

16 Poklicni trendi

17 Meritve za več kot 7.800 pošiljk odpadnih kovin

18 Brez večjih pretresov za zaposlene

Vabilo k sodelovanju

19 Povečati pomembnost službe za upravljanje tveganj

Hvala in srečno!

20 Čas kolin

21 Božiček v Talumu

21 Trije dobri možje – Reportaža

23–24 Zamenjajmo zimski spanec z redno telesno dejavnostjo

25 Križanka

26–27 Fotoreportaža

Naslovnica: V pričakovanju

Časopis družbe Talum. Naslov uredništva: Talum, d. d., Tovarniška cesta 10, 2325 Kidričevo, telefon: 02 79 95 108, telefaks: 02 79 95 103, e-pošta: darko.ferlinc@talum.si.

Izhaja mesečno v nakladi 2300 izvodov.

Uredniški odbor: Darko Ferlinc, glavni urednik, Danica Hrnčič, Lilijana Ditrih in Aleksandra Jelušič, članice, ter Srdan Mohorič, član. Jezikovni pregled: Darja Gabrovšek Homšak, oblikovanje: Darko Ferlinc, avtor naslovnice: Srdan Mohorič.

Prelom in priprava za tisk: Grafični studio OK, Maribor, tisk: Bezjak tisk, Maribor.

Sr(e)čno

DARKO FERLINC
GLAVNI UREDNIK

Predšolske otroke staršev, zaposlenih v Talumu, je kmalu po sredini decembra, ki mu mnogi pravijo veseli, obiskal Božiček. Prinesel jim je Neco Falk, ki jim je pela o znamenitem mačku Muriju. In tudi Muri je bil tam. Božiček pa jim je razdelil darila. Otroci – in mislim, da tudi starši – so bili zadovoljni. Seveda, ko je prišel Božiček, so pozabili na Neco Falk, in ko so dobili darila, so hitro pozabili tudi na Božička. Poudarek pa ni na Božičku, ampak na predšolskih otrocih staršev, zaposlenih v Talumu. Torej na otrocih, ki, vsaj tako se zdi, preživljajo mirno, srečno in zdravo otroštvo. In to je čudovito. In na to smo v Talumu lahko ponosni.

Nekje drugje pa so neki drugi otroci, ki potrebujejo pomoč. Potrebujejo botre, da bi lahko bili vsaj siti. Že nekaj časa občasno poslušam oddajo na Valu 202 Radia Slovenija, ki se ji reče Botrstvo. Vrnimo otrokom prihodnost. Projekt, ki naj bi revnim otrokom pomagal k dostojnemu otroštvu. Seveda je to hvalevredna akcija.

Nikakor ne bi rad v tem veselem decembru žalostil kogar koli. Toda včasih moramo postati tudi žalostni, da bi razumeli, kaj se pravzaprav dogaja.

Teh nekaj utrinkov iz bednega življenja nekaterih otrok ste najbrž že slišali ali prebrali. Jaz jih povzemam s spleta, čeprav sem mnoge med njimi slišal po radiu.

»Ko pridem zjutraj iz službe, odpeljem otroke v šolo, se uležem, komaj zaspiš zaradi utrujenosti, skrbi, vsega. Spim uro ali dve, grem po otroke v šolo, pridemo domov, jim dam jest – če kaj sploh imam ... popoldne sem z njimi, delamo za šolo, malo se igramo, večerja, punce gredo spat, jaz pa na šiht [...]«

»Imela sva tudi že črn scenarij, seveda, ker je nad nami toliko težkih stvari. Že socialna stiska je tako huda, potem pa je prišla še bolezen, to je tako težko, da včasih misliš, da boš stopil čez rob: ne maraš biti več tukaj, nočeš obstajati, ampak konec koncev mislim, da sva dolžna vztrajati z njimi [...]«

»Največkrat jemo samo testenine ali pa hrenovke, jogurt, drugega pa ne veliko. Sadje vzamem iz šole, kakšna jabolka in banane, pa si naredimo tako mini malico in se posladkamo s tem. Jaz bi pa denimo potrebovala konjsko meso, ker sem slabokrvna in tudi zdravnica je rekla, naj pazim, kaj jem. Zadnjič mi je rekla, da sem se sicer res poboljšala, da pa bi me zaradi slabokrvnosti najraje dala kar v bolnišnico. Toda prejšnji teden se je zgodilo, da nam je zmanjkalo vsega, tudi testenin in jogurtov. Saj pazimo, da ne jemo preveč, ampak ... lakota je precejšnja. Imam velik apetit in potem poiščem kak žvečilni gumi, da vsaj malo potešim občutek lakote ...«

»Izgubila sem voljo, izgubila sem zaupanje vase, v moža, v vse druge, preprosto sem povsem obupana, ne verjamem, da se bomo sploh izvlekli iz tega. Prej sem še imela upanje, zdaj pa ga nimam več. Preprosto razmišljam, da bom umrla, da me ne bo več ... razmišljam samo še o smrti,« govori en sam obup [...]«

»Nimam več kosila v šoli, ker starši nimajo dovolj denarja. Bilo mi je zelo hudo, ko tistega dne nisem smel več z njimi. Vsi drugi so jedli, jaz pa nisem,« premaga jok tihega 12-letnega sedmošolca Marka, ki ga tudi po prihodu iz šole doma kosilo ne čaka zmeraj, »ne vsakič. Lačen sem velikokrat ... velikokrat ni večerje in grem lačen spat.« Šolska malica, manjši in večinoma hladni obroki, je zato včasih zanj prava odrešitev: »Komaj čakam, da dobim malico, ker že prejšnji dan nisem jedel ne kosila ne večerje in ...« Markove solze postanejo močnejše od besed.

»Pri nogometu ostali sošolci lahko gredo na tekmo, jaz pa ne. Zelo težko mi je, samo gledam lahko. Tudi kosila nimam, drugi ga pa imajo. Lačen sem, zelo. Sošolci me sprašujejo, zakaj ga nimam, pa jim ne odgovorim, samo stran grem, žalostno je to,« tako sicer zelo redkobesedni petnajstletni Nejc na kratko pove svojo vsakodnevno stisko /.../

Vsak, ki pomaga komur koli, je mali heroj. Hvalevredne so vse dobrodelne organizacije in akcije. Vsa ta gibanja za pomoč revnim je treba pozdraviti in podpirati in z njimi sodelovati. Toda! Ali je to rešitev? Kako naj se počuti človek, ki že od otroštva naprej

živi s tem težkim bremenom pomoči. Lačen bi bil, če mi ne bi pomagali. Nag bi bil, če mi ne bi pomagali. Živeti ne bi mogel, če mi ne bi pomagali. Ni to grozno? Rad pa bi živel, ker sem enakopraven član te družbe, ki bi ji rad nekaj dal in od nje tudi nekaj dobil.

Vem, da bi v tem »veselem« decembru moral pisati pozitivnosti o Talumu, o naših načrtih in njihovem uresničevanju. O vrednotah in inovativnosti. To bodo tako in tako počeli drugi. Še vedno zelo verjamem v Talum in sem prepričan, da bomo še naprej to, kar smo. In samo mi vemo, kaj smo.

Za prihodnje leto in tudi za vsa naslednja pa si želim, da ne bi več potrebovali botrov, dobrodelnih organizacij, rdečih križev, karitasov ... Vse to je sramotno – čeprav je videti nujno potrebno in v tem trenutku tudi je. Želim si, da bi ta naša butasta država in z njo tudi vsa Evropa spoznali, da bi lahko vsi imeli dovolj za dostojno življenje. Če bi le pravilno razporedili za tako življenje potreben denar, ki ga je za vse dovolj.

Nobenemu ne privoščim, da bi živel od kakršne koli podpore ali pomoči. Vsem pa, da bi živeli ponosno. Da bi lahko z dvignjeno glavo hodili po svetu in ne bi bilo treba gledati v tla.

Tisto o sreči, veselju, zdravju, poslovnih uspehih itd. pa ste in še boste v tem pred- in ponovoletnem času še prevečkrat slišali in brali.

Sr(e)čno vsem skupaj! ▣

»Vsak, ki pomaga komur koli, je mali heroj.«

Želimo prijetne praznike

Marko Drobnič, predsednik Uprave

MARKO DROBNIČ
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Spoštovane sodelavke in sodelavci!

Za nami je spet eno izmed težjih let, kar zadeva poslovanje Taluma, ki pa je minilo nekoliko bolje, kot smo pričakovali. Kriza je pustila posledice na vseh segmentih gospodarstva, tudi družba in ljudje se soočamo s težavami, ki jih bo v prihodnje treba reševati. Veliko energije v iztekajočem se letu smo porabili za ureditev naših možnosti za poslovanje, vprašanje cene električne energije je ponovno polnilo naš vsakdanjik. Kot kaže, nam je uspelo to vprašanje urediti za prihodnja tri leta, s tem pa omogočiti Talumu nadaljnji razvoj in nemoteno delo v proizvodnji – o vsem tem sem

že pisal. Seveda pa nas na naši poti čaka še veliko težkih izzivov. Oddahniti si torej ne moremo, lahko pa zadihamo s polnimi pljuči in svojo energijo usmerimo v naloge, ki nas čakajo, in seveda v aluminij, s katerim bomo soustvarjali našo uspešno prihodnost.

Vsem, ki ste s svojim delom v iztekajočem se letu prispevali k uspehu in nadaljnjemu razvoju naše tovarne, se ob tej priložnosti iskreno zahvaljujem. Prepričan sem, da sta naše delo in trud vse bolj prepoznana.

Vsem vam, dragi talumovci, vašim najbližjim, upokojenim sodelavkam in sodelavcem ter vsem, s katerimi na kakršen koli način sodelujemo, želim prijetne božične in novoletne praznike. Naj bo leto 2013 prežeto z optimizmom in odločnostjo ter z odličnostjo in inovativnostjo! ▣

Dr. Zlatko Čuš, član Uprave

DR. ZLATKO ČUŠ
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Dragi sodelavci!

Decembra lani sem nam vsem skupaj zaželel, da bi bili v iztekajočem se letu čim bolj srečni.

Kljub težkim časom verjamem, da je možno srečo iskati v krogu svojih najbližjih in pri svojem delu.

V teh zahtevnih časih je pomembno, da kot kolektiv držimo skupaj in ustvarjamo takšno delovno okolje, v katerem se bomo počutili ustvarjalne in koristne.

Vem, da smo v teh težkih časih naredili veliko že s tem, da imamo smelega načrta za naprej, in verjamem, da jih lahko uresničimo.

Sreča je na strani pogumnih in vztrajnih. Zato vam v letu 2013 želim ogromno sreče in osebne zadovoljstva. ▣

DANIEL LAČEN

FOTO: SRDAN MOHORIČ

Spoštovane sodelavke in sodelavci!

Ob novem letu smo običajno polni najlepših namenov: da bomo na primer manj pili in kadili kot v prejšnjem letu, da bomo shujšali ali se začeli rekreirati, na delovnem mestu dosegli več. V skladu z lepimi nameni in cilji se ravnamo kvečjemu še nekaj tednov po novem letu, nato pa je vse po starem. Ob tem vam in tudi sebi zastavljam vprašanje: Kakšne načrte, cilje ste (sem) si zastavil(i) za naslednje leto in kakšne so dosedanje izkušnje?

Nekateri ljudje dobro vedo, kaj hočejo, drugi pa ne, skratka, nekateri ljudje imajo pred seboj cilj, ki ga z vso zavzetostjo morajo doseči, drugi pa preprosto ne premorejo dovolj domišljije, da bi si zastavili cilj, ki ga je vredno doseči. Imeti cilj in vedeti, kaj hočeš, torej ni samo vprašanje volje, ampak tudi domišljije in sposobnosti predstave. V naslednjih dneh razmislite o tem, kakšen cilj ste si zastavili za prihodnost ali vsaj za prihajajoče leto. Poiščite si po možnosti takega, ki ustreza vašim sposobnostim, in ne pozabite, da so v vsakomer od

nas neslutene sposobnosti, ki jih moramo le uporabiti, seveda pa jih je treba najprej odkriti. Te skrite sposobnosti odkrijemo in uporabimo le z močno voljo.

Zlasti vodilne sodelavce pozivam: tudi na področju vodenja si zastavite cilj! Pomagajte predvsem novim sodelavcem, kajti njihova poklicna kariera in njihov uspeh v Talumu sta v veliki meri v vaših rokah. Kljub težkim kriznim časom se pri svojem delu ravnajte po moralnem kompasu, pri odločanju vseeno upoštevajte etično vedenje ter socialni čut do sodelavcev. Glavo gor, vzravnajte se ter s strumnim korakom in z optimizmom v prihajajoče leto 2013.

Uprava Taluma ve, kje je in kam hoče. Cilje in ključne usmeritve smo zapisali v Strategiji skupine Talum, ki jo noveliramo prav zdaj. Osredotočili smo se na tri glavne usmeritve oziroma cilje:

- s podpisom pogodb z dobavitelji električne energije smo izpolnili prvi cilj, to je zagotovitev pogojev za ohranitev proizvodnje elektroliznega aluminija v višini 80.000 ton na leto; na osnovi tega smo ta cilj nadgradili in se osredotočili na to, da bo do leta 2015 polovica proizvedenega aluminija prodanega s premijo za ingot;
- inovativen razvoj izdelkov in

Daniel Lačen, član Uprave

storitev, pri čemer že dosegamo relativno visoko dodano vrednost (ulitki, izparilniki, rondelice, tehnološka ponudba servisa, storitve Inštituta, storitvena podjetja);

- iskanje in uvajanje novih programov, predvsem na področju preoblikovanja aluminija in prodaje znanja, ki bodo zagotavljali višjo dodano vrednosti.

Na področju, za katero sem v upravi zadolžen, pa sem si zastavil predvsem naslednje cilje:

- zagotoviti finančne možnosti za izvajanje strategije in prestrukturiranje Taluma z inovativnostjo;
- zagotoviti tekočo likvidnost za Talum in njegove hčere;

- izboljšati bonitetno oceno za Talum in ohraniti obstoječe plačilne pogoje pri dobaviteljih;
- zagotoviti kapitalsko ustreznost Taluma;
- z bankami doseči reprogram vseh kratkoročnih kreditov, ki zapadejo prihodnje leto;
- ekonomsko prevetriti obstoječe proizvodne in prodajne programe.

Vse skupaj pozivam, da z zaupanjem in optimizmom gledate na bližajoči se konec leta, zavedajte se, da vsi skupaj zmoremo skoraj vse.

Na koncu mi dovolite, da vsem vam in vašim najdražjim zaželim srečno in uspešno novo leto. ▣

O pomenu priznanja

FOTO: SRDAN MOHORIC

Marija Vindiš

Ob prejemu in odprtju posebne kuverte z napisom *Talum – predsednik uprave* mi je zastal dih, začutila sem zelo močno bitje srca ... kajti dodeljeno mi je bilo priznanje zlati metulj.

Priznanje zlati metulj je nekaj velikega, to so posebni, vznemirljivi občutki. Iskreno moram reči, da to ni priznanje samo meni, ampak celotni službi za informatiko. Pomeni veliko spodbudo za nadaljnje delo, odgovoren odnos do uresničevanja ciljev, do sodelavcev, do naravnega in družbenega okolja.

Vsem še enkrat iskrena hvala. Želim vam veliko delovnih uspehov, medsebojnega spoštovanja in vse dobro v novem letu.

Danilo Lendero

Ko sem prejel vabilo predsednika Uprave Taluma za podelitev priznanja zlati metulj, sem bil zelo presenečen in hkrati zelo vesel. Priznanje mi veliko pomeni, saj ga sprejemam kot nagrado za uspešno opravljeno delo vseh svojih sodelavcev. Vedno so mi stali ob strani in pomagali, da smo dobro in uspešno opravili vse naloge, ki so nam bile zaupane. Priznanje mi je v veliko veselje in ponos, hkrati pa motivacija za delo in vizije v prihodnje. Zanj se zahvaljujem vsem svojim sodelavcem in sodelavkam.

Anton Potočnik

Zlati metulj za življenjsko delo mi pomeni priznanje in zadovoljstvo za delo, ki sem ga vrsto let uspešno in z zadovoljstvom opravljal. Gotovo pa je to zame obveznost, da z enakim zanosom in uspehi to delo nadaljujem osebno in kot motivator skupine varilcev.

Tudi družina je bila navdušena in predvsem vesela.

Sodelavci so mi izrekli priznanje in spoštovanje ob prejemu zlatega metulja. Navdušeni so bili, da je bil prejemnik prvič iz vrst varilcev, ki opravljamo zahtevno in naporno fizično delo, saj je naloge treba kakovostno opraviti tudi na terenu in na neugodnih lokacijah za gibanje. Ker gre največkrat za timsko delo v skupini, doživljajo priznanje tudi kot priznanje za dobro delo cele skupine.

Ker sam doživljam to osebno priznanje tudi kot priznanje skupine, sem jih povabil v začetku januarja na prijetno druženje, da skupaj počastimo zlatega metulja.

Darko Ferlinc

Nisem še popolnoma dojel, kaj mi pomeni tako priznanje. Prvi vtisi so seveda dobri. Vsako priznanje, ki ga dobiš, je prijetno doživetje. Saj jih tako in tako ne dobivamo pogosto. Prijetno pa je prejemati čestitke in se zavedati, da pa nekdo le ceni tvoje delo. Hvala vsem. ■

Marija Vindiš

Danilo Lendero

Anton Potočnik

Darko Ferlinc

Novoletne želje in pričakovanja

FOTO: SRDAN MOHORIČ,
DARKO FERLINC

Zvone Banko

vodja Strateške komercialne

Izteka se leto, v katerem se talumovci, Štajerci, Slovenci, Evropejci pa še kdo drug vedno pogosteje sprašujemo, kaj bo z nami jutri. Za nami je leto iskanja novih poti, novih priložnosti, novih izzivov, a pravih odgovorov ni in ni. Tudi jutri bo tako, vendar nam je z vztrajnostjo, premišljenimi dejanji, znanjem in mogoče tudi z nekaj sreče kljub vsemu dovolj eno upati na boljše čase.

Mag. Boštjan Korošec

vodja Strateškega razvoja

Nadaljevanje poslanstva

V iztekajočem se letu smo v Talumu izdelali Strategijo razvoja skupine Talum za obdobje od 2012 do 2015 in z usmeritvami do leta 2020, ki nakazuje smeri drugačnega, novega obdobja razvoja našega podjetja.

Prihodnost v Talumu prinaša nekatere spremembe na področju razvojnih aktivnosti, ki bodo potekale v treh razvojnih stebrih, skupni cilj vseh pa je proizvodnja in prodaja izdelkov ter storitev z visoko dodano vrednostjo:

- prvi se nanaša na proizvodnjo in predelavo primarnega aluminija,

- drugi na obstoječe proizvodne in storitvene programe,
- tretji pa na nove priložnosti za izdelke in storitve tako v aluminijški panogi kakor tudi v drugih potencialnih panogah in na drugih področjih; pri slednjih sodelujete tudi mnogi zaposleni iz različnih delovnih okolij.

Tretji razvojni steber tako ostaja osrednji del poslanstva Strateškega razvoja tudi v prihodnje. Ob koncu leta se sodelavkam in sodelavcem v Strateškem razvoju iskreno zahvaljujem za dosedanje izjemno delo, vsem v zaposlenim v Talumu in njihovim najbližjim pa želim v prihodnje predvsem zdravja in mnogo pozitivne energije. Srečno!

Marjan Krošl

direktor družbe Talum Livarna

Uspešno, vendar ...

Počasi se končuje drugo leto poslovanja družbe v novi obliki. Splošna ocena je, da je bilo poslovanje uspešno, sploh v primerjavi z letom prej, kljub temu pa se pri tej oceni porajajo mešani občutki glede na vse znane težave z zagotavljanjem ustreznih cen električne energije za proizvodnjo elektroliznega aluminija v današnjih razmerah. Izdelki livarne še vedno temeljijo na uporabi elektroliznega aluminija, prav ekonomski dejavniki za to proiz-

vodnjo pa krojijo uspeh celotne skupine.

Obseg prodaje in proizvodnje je letos občutno večji kot v letu pred tem predvsem zaradi ponovne proizvodnje primarnih livarskih zlitin v obliki palic, ki je bila po zaustavitvi polovice elektrolize v kriznih časih prekinjena, in dviga proizvedenih količin vseh drugih proizvodov: drogov, livarskih zlitin na osnovi odpadnega aluminija in širokega traku. Plan prodaje nam je uspelo celo preseči, premije na trgu so zrasle, oboje pa pozitivno vpliva na poslovni rezultat družbe.

V proizvodnji drogov smo se predvsem posvečali področju prodaje, aktivnosti na trgu pa tudi danes usmerjamo v pridobivanje kupcev za posle predelave procesnega odpada in prodajo drogov, v katere je možno vgraditi večjo količino odpadnega aluminija.

Uspešnost področja livarskih zlitin na osnovi odpadnega aluminija je odvisna predvsem od zmožnosti uskladitve prodajnih in nabavnih aktivnosti ter optimiziranja proizvodnega procesa, zato smo bili na vse to še posebej pozorni. Širjenje nabora proizvodov nam daje možnost uporabe širšega spektra vrst odpadnega aluminija.

Na področju prodaje širokega traku za proizvodnjo folij smo naredili velik korak naprej tako glede prodanih količin kot obvladovanja procesa. Mogoče je bila ta rast

celo preveč ambiciozna, saj se trenutno ukvarjamo z obsežno reklamacijo traku, ki lahko ogrozi nadaljnje sodelovanje s kupcem na tem področju. Verjamem, da bomo našli voljo in pot za nadaljevanje te zgodbe.

Seveda pa nam v tem letu tudi ni šlo vse po načrtih: doživeli smo obsežen požar na liniji za široki liti trak, preboj taline in uničenje elektromagnetnih črpalk z daljšim zastojem proizvodnje na talilni peči T4, preboj taline in nujno zamenjavo obzidave dna talilne peči S6, več težav na livnem stroju za droge. Vsi ti incidenti so terjali nepredvidene finančne vložke in zastoje proizvodnje.

Čim večja zasedenost proizvodnih zmogljivosti ob stalnih izboljšavah procesa je pot, ki ji bomo sledili tudi v letu 2013. Ob tej priložnosti se zahvaljujem vsem sodelavcem družbe Talum Livarna in tudi skupine Talum za trud in uspešno delo ter vam želim srečno, zdravo in uspešno novo leto 2013.

mag. Karmen Jošt

vodja službe Sistemi upravljanja

Smo na pravi poti

Iztekajoče leto je bilo zelo dinamično. Lotili smo se številnih nalog in izzivov na različnih področjih. Sodelovali smo pri prenovi procesa inovativnosti,

Zvone Banko

Mag. Boštjan Korošec

Marjan Krošl

Mag. Karmen Jošt

Dr. Marko Homšak

Tomaž Godicelj

Brigita Ačimović

Brane Kožuh

organizirali praktična usposabljanja za delo na višini, začeli izvajati projekt uvajanja informacijskega sistema za spremljanje energentov in okoljskih kazalnikov, nastavili sistem dražb emisijskih kuponov ipd. Na vseh področjih pa je bilo treba še vedno veliko aktivnosti usmeriti predvsem v prilagoditev ali ponovno vzpostavitev sistemov, procesov, postopkov zaradi spremenjene oziroma še vedno spreminjajoče se organiziranosti skupine Talum.

V prihajajočem letu nas poleg tekočih obveznosti čaka kar nekaj aktivnosti, ki bodo pomembno zaznamovale naše delo v naslednjem letu, in sicer:

- izvedba recertifikacijskih presoj in posodobitev sistemov z novimi zahtevami (prihodnje leto preneha veljavnost vseh certifikatov),
- vzpostavitev zahtev za letalsko industrijo po standardu ISO 9100, ki bi nam omogočil vstop na izredno zahtevne trge,
- posodobitev ocene tveganja,
- ponovna pridobitev vseh okoljevarstvenih dovoljenj,
- uvajanje zahtev standarda za učinkovito rabo energije.

Pogoj za uspešno opravljanje dela je sodelovanje in podpora okolij, ki so jim naše storitve namenjene. Naše delo se prav tako prepleta in dopolnjuje z nekaterimi drugimi podpornimi službami, ki pomembno prispevajo k našim prizadevanjem za optimalne rešitve na področju sistemov vodenja (kakovost, ravnanje z okoljem, varnost in zdravje ter energije). V naši službi je zbrana pisarna ekipa specialistov za različna področja, ki kljub temu med seboj tvorno sodelujejo in se dopolnjujejo. Za uspešno delo in obvladovanje zahtevnih področij gre iskrena zahvala vsem sodelavcem.

Ob prihajajočih praznikih in v novem letu želim vsem sodelav-

cem skupine Talum in poslovnim partnerjem veliko zdravja, sreče, miru in vsega lepega!

Dr. Marko Homšak

direktor družbe Talum Inštitut

Uspešno leto 2012

Približuje se konec poslovnega leta. Na sklepe, ugotovitve, analize bo treba še nekoliko počakati, pa vendar lahko naredimo prvo oceno naše uspešnosti.

Do konca leta 2012 bo realizirani obseg storitev prevzemne kontrole, laboratorijskih določitev, spektroskopije, mehanskih preiskav takšen, da bodo izpolnjeni in preseženi zastavljeni plani. Dejavnost podjetja je večinoma prilagojena potrebam skupine Talum. Nikakor pa tudi ni zanemarljiv delež tistih storitev, ki smo ga opravili za obstoječe in predvsem nove kupce zunaj skupine Talum. Če pri tem upoštevamo še zelo otežene razmere na slovenskem trgu, predvsem industrije, ki so ji naše storitve namenjene, potem smo lahko z doseženim zadovoljni. Novi osvojeni akreditirani postopki nam omogočajo dodatno ponudbo storitev in znanja.

Pri delu preizkušamo nove načine in pristope z veliko mero energije, timskega dela, z ustvarjanjem razmer, ki nam bodo omogočale ustrezen odziv na izzive in prepoznavanje priložnosti – torej želimo biti ne samo odprti in pripravljeni na sodelovanje, pač pa tudi ustvarjalni, podjetni in inovativni. Verjamem, da nam bo uspelo, saj skupaj zmoremo skoraj vse. Naj ob koncu leta vsem sodelavcem za vloženo energijo in prispevek k skupnemu doseganju ciljev izrečem iskreno zahvalo ter zaželim mirne božične praznike, v novem letu pa zdravja in uspehov.

Tomaž Godicelj

direktor družbe Talum Rondelice

Povečujemo prodajo rondelic z višjo dodano vrednostjo

Kljub temu da sta proizvodnja in prodaja rondelic za leto 2012 za malenkost zaostali za planom, je za nami uspešno leto. Letos smo proizvedli 62.500 ton proizvodov, od tega 40.000 ton ozkega traku in 22.500 ton rondelic, kar je skoraj 10 odstotkov več kot leto prej. Z dodatnimi tržnimi aktivnostmi nam je uspelo pridobiti nekaj novih kupcev na tistih trgih, na katerih v prihodnjih letih pričakujemo povečano povpraševanje po naših izdelkih. Zavedamo se, da so aktivnosti na področju prodaje rondelic temelj za uspešno realizacijo strateškega načrta za prihodnja leta. Aktivnosti na področju proizvodnje in razvoja so bile letos večinoma usmerjene v optimiranje tehnologije litja in valjanja na novi liniji za ozki trak. S sodelavci iz odvisne družbe Talum Servis in inženiring smo proti koncu leta dosegli zastavljene cilje tega projekta.

Na leto, ki je pred nami, gledamo zelo optimistično. Hkrati s predvidenim povečevanjem prodaje bomo realizirali tudi nekaj konkretnih razvojnih in investicijskih projektov, med katerimi izstopata nova izsekovalna linija in uvajanje novega načina površinske obdelave rondelic. Uspešno sodelovanje med posameznimi odvisnimi družbami skupine Talum in izkoriščanje sinergijskih učinkov bo leta 2013 za Talum Rondelice zaradi omejenih talilnih kapacitet zelo pomembno. Prepričan sem, da nam bodo v odvisnih družbah Talum Aluminij in Talum Livarne nudili zadostno podporo pri oskrbovanju tekočega aluminija ustrezne kakovosti.

Ob tej priliki se želim zahvaliti vsem sodelavcem v odvisni družbi Talum Rondelice in drugim sodelavcem v Talumu, ki so s svojim prizadevnim delom prispevali k realizaciji plana proizvodnje in prodaje rondelic v tem letu.

Svojim sodelavcem in vsem zaposlenim v Talumu želim veliko sreče, zdravja in veselih trenutkov v letu 2013.

Brigita Ačimović

direktorica družbe Revital

Revital ima pravzaprav široko paleto različnih dejavnosti in vsebin: proizvaja, opravlja storitve, veleprodajo in maloprodajo. Ni nam lahko, bi rekel reporter Milan z Radia City. Že izvedene spremembe bodo za seboj potegnile še dodatne. Iskanje novih kupcev, novih proizvodov, spreminjanje ustaljenih navad, prodajne miselnosti in drugačne organiziranosti. Res nam ne bo lahko. A z do sedaj doseženimi novostmi in drugačnostjo smo lahko zadovoljni. Dokazali smo, da znamo. Prepričana sem, da zmoremo. Zdaj moramo samo še hoteti. Tudi to bomo!

Naj bo leto 2013 srečno in uspešno za vse v skupini Talum.

Brane Kožuh

direktor družbe Talum Izparilniki

Voščilo 2013

Pomemben dogodek v letu 2012 je bila za družbo Talum Izparilniki pripojitev Storal, d. o. o. S tem smo postali enotno podjetje s statusom invalidskega podjetja s 40 zaposlenimi ter s programi proizvodnje izparilnikov, lesnim in

Miran Purg

Mag. Avgust Šibila

Milica Pišek

Mag. Mihael Hameršak

kleparskim programom. Prepričan sem, da bo takšna povezava v prihodnosti prinesla pozitivne učinke pri poslovanju vseh programov.

S poslovnimi rezultati smo zadovoljni. Kljub zaostrenim gospodarskim razmeram v Evropi in kljub dejstvu, da so proizvajalci hladilnikov in zamrzovalnikov zmanjšali proizvodnjo svojih izdelkov v povprečju za 15–20 odstotkov, je bila prodaja naših proizvodov letos večja kot lani, kar si štejejo za velik uspeh. Še bolj pomembno je, da sodelujemo pri novih razvojnih projektih s skoraj vsemi velikimi proizvajalci bele tehnike, kar nam daje upanje, da bomo čez leto ali dve postali njihovi dobavitelji. Tudi na področju solarnih absorberjev smo naredili pomemben korak naprej. En tip absorberja smo začeli redno dobavljati v manjših serijah, pričakujemo pa, da se bo njihova poraba v naslednjih letih precej povečala.

Cilje za leto 2013 smo si v naši družbi spet postavili visoko. Dosegli jih bomo le s trdim in vztrajnim delom vseh zaposlenih. Vsem sodelavcem želim v novem letu veliko delovnih uspehov in zadovoljstva pri delu. Enako jim želim tudi v njihovem osebnem življenju, predvsem pa obilo sreče in zdravja.

Miran Purg

direktor družbe Talum Ulitki

Sreča je na strani pogumnih

Na začetku leta je bila v družbi Talum Ulitki prioriteta naloga optimizacija proizvodnega procesa ohišij črpalk za Bosch-Diesel Systems. Ohišja za Boscheve črpalke so namreč trenutno naš glavni proizvod. Nalivanje taline

in izvzemanje ulitkov s pomočjo robota pomeni večjo ponovljivost procesa in razbremeni livarja ročnega nalivanja taline, ki je fizično naporno ter nevarno delo. Z vrtnanjem jeder, hlajenjem ulitkov ter odrezom napajalnikov na lokaciji litja smo bistveno skrajšali transportne poti ter čas izdelave ulitkov. Poudariti je treba, da so linije plod domačega znanja. Prve reklamacije so bile zadosten motiv, da smo dogradili še regulacijo temperatur. Danes se lahko na segmentu ohišij črpalk pohvalimo z doseganjem vseh ciljev: produktivnosti, internega izmeta ter deleža reklamacij na ravni, ki nam jo je določil kupec. Zastavljene interne cilje lažje spremljamo s pomočjo novega sistema tehnoloških podatkov (STP), ki je bil zgrajen v Talumovi Informatiki in smo ga vpeljali sredi tega leta. Nobena skrivnost pa ni, da naročene količine niso sledile letni napovedi. To je pomenilo prerazporejanje delavcev in še bolj intenzivno usmerjanje k novim kupcem. Tako smo danes v zelo intenzivni fazi razvoja. Litje vzorcev poteka tako rekoč po tekočem traku in obetamo si, da bomo naslednje leto serijsko dobavljali ulitke novim kupcem: Kaeser Kompressoren, Thyssen-Krupp, Porsche, Mars Group, Supermec itd. Hkrati z razvojem novih poteka tudi razvoj obstoječih ulitkov. Naši kupci so namreč razvojno intenzivna podjetja, ki na začetku serije novega proizvoda že razvijajo njegovega naslednika. Ob obilici dela, ki nas čaka z novimi ulitki, pa je nujna še posodobitev nizkotlačnih strojev. Verjamemo, da je sreča na strani pogumnih. Vseh teh projektov se namreč ne bi lotili, če bi se preveč obremenjevali z Murphyjevim zakonom: »Še nikoli noben projekt ni bil končan pravočasno, z istimi ljudmi, ki so ga začeli, v okviru proračunske vrednosti in tako, da bi dajal zahtevane rezul-

tate. Verjetnost, da bo vaš prvi, je neskončno majhna.«

Ob tej priliki se želim zahvaliti vsem sodelavcem v Ulitkih in drugim, ki nas podpirate. V novem letu vam želim veliko veselja v krogu bližnjih, poslovnih uspehov, predvsem pa sreče in poguma.

Mag. Avgust Šibila

direktor družbe Talum Aluminij

Potrebujemo naši panogi naklonjeno gospodarsko politiko

V letu 2012 bomo v družbi Talum Aluminij proizvedli 83.000 ton elektroliznega aluminija. S tehnološkega vidika je bilo letošnje leto izjemno zahtevno, saj je bila elektroliza v celoti izklopljena 51-krat oziroma 59 ur. Enourni ali celo dvourni izklopi so bili delno posledica izpadov energetskih naprav (TEŠ, JEK itd.), delno pa agresivnega tržnega pristopa dobavitelja, ki je našo energijo v obdobjih pomanjkanja preprodal tistim, ki so mu bili pripravljeni in sposobni plačati več. Vsak izklop je za elektrolizni proces in za zaposlene velik stres, ki se odraža v znižani proizvodnji, dodatni porabi energije in dodatnem delu. Kljub temu so rezultati elektrolize ostali na visoki ravni, ko jih primerjamo z drugimi devetimi lokacijami, kjer uporabljajo enako tehnologijo AP 18 (tokovni izkoristek > 95,5 odstotka, poraba enosmerne energije < 13.050 kWh/t aluminija, neto poraba anod < 400 kg/t aluminija). Seveda v elektrolizi dobri rezultati niso možni brez ustrezne kakovosti anod. Letos smo povišali cikel menjave anod na 84 izmen in znižali bruto porabo za 5 odstotkov (za 2300 ton nižja bruto poraba pečenih anod). Del

prostih kapacitet v proizvodnji anod smo prodali na zunanji trg, kar je v razmerah krčenja panoge in agresivne kitajske ponudbe lep dosežek.

Visoka razpoložljivost in učinkovitost proizvodnih linij in druge opreme je zasluga prizadene ekipe vzdrževalcev, ki v sodelovanju s sodelavci iz družbe Talum Servis in inženiring kljub omejenim investicijskim sredstvom ohranjajo stanje tehnike na zavidljivo visoki ravni.

Za leto 2013 so naši načrti zelo ambiciozni:

- znižanje porabe enosmerne električne energije v elektrolizi pod 13.000 kWh/t (znižanje upornosti, modifikacija odplinjevalnih zarez na anodah),
- izboljšanje kakovosti aluminija na izhodu iz elektrolize z dodatno obdelavo (rafinacijska postaja, odstranjevanje elektrolita),
- vzpostavitev infrastrukture za dobavo tekočega aluminija zunanjim kupcem,
- realizacija proizvodnje ogljikovih peletov za železarsko industrijo, ki temelji na rešitvah, nastalih kot plod domačega znanja in razvojnih prizadevanj.

Da bomo lahko realizirali vse te in še številne druge načrte, potrebujemo naši panogi naklonjeno gospodarsko politiko. Večini strokovne in tudi laične javnosti je jasno, da si naša država srednjeročno propad energetsko intenzivne industrije, ki še vedno neposredno in posredno zaposluje nekaj deset tisoč ljudi in prispeva pomemben del BDP v skupno blagajno, le stežka privoščiti. Če bi podobne rešitve kot v Nemčiji (izvzete iz plačila davka za obnovljive vire, neplačevanje omrežnine, subvencioniranje dodatnih stroškov od taks CO₂ itd.) uporabili tudi v Sloveniji, bi bil strošek električne energije v Talumu za približno 20 odstotkov nižji. To bi našemu podjetju omogočalo normalno poslovanje in

Iztok Trafela

Mirko Veselič

Darja Vodušek

vlaganje v razvoj tudi v kriznih razmerah. Z naklonjenim gospodarskim okoljem in uspešno realizacijo srednjeročne strategije bo skupina Talum tudi v prihodnosti uspešno gospodarsko podjetje.

Vsem sodelavcem in partnerjem, ki ste s svojim prizadevnim delom prispevali svoj delež k našim dosežkom v iztekajočem se letu, se iskreno zahvaljujem. Za potrpežljivost, za vztrajnost in predanost. Če bi bila prihodnost našega podjetja odvisna samo od vas, potem bi bila gotovo svetla.

Milica Pišek

vodja službe za informatiko

Z optimizmom v novo leto

Ob koncu leta si zadajamo nove cilje in naloge za prihajajoče leto, hkrati pa poskušamo oceniti uspešnost nalog v iztekajočem se letu. Menim, da smo opravili večino nalog, čeprav verjetno naši uporabniki ne delijo vedno z nami tega mnenja, ker so morda o njih premalo seznanjeni. Zato je prav, da najpomembnejše tudi naštejemo: realizirali smo projekt STP Ulitki, za namene planiranja uvedli MS Project v družbi Talum Servis in inženiring, nadaljevali izgradnjo podatkovnega skladišča, razvili smo tehnično platformo v SharePointu za učinkovito poročanje, nadaljevali avtomatizacijo določenih postopkov dela, pripravljamo osnove za prehod s 14 let stare verzije BaanIV, trenutno smo v fazi implementacije novega diskovnega sistema, saj smo s starim prišli na rob razpoložljivih kapacitet, tj. 11 TB podatkov, rešili smo približno 1300 različnih zahtevkov uporabnikov ...

Vsi skupaj se moramo zavedati, da končni rezultat velikokrat ni

odvisen samo od nas in da brez dobrega sodelovanja in zavedanja, da samo skupaj lahko uresničimo zastavljene cilje, ni moč doseči tiste prave dodane vrednosti. Verjamem, da to zmoremo, zato z optimizmom zrem v prihajajoče leto. Ko izmenjujem izkušnje in poglede z nam podobnimi okolji v drugih podjetjih, tudi vedno trdneje verjamem v razvojni potencial ekipe v Informatiki. Morda še novica, da smo iz sklada čezmejnega sodelovanja izkoristili razpoložljiva sredstva za nakup opreme za našo računalniško učilnico. Da pa bi se v njej prijetno počutili, smo se odločili, da jo malo pomladimo, zato smo jo tudi prepleskali. Namenjena bo širšemu izobraževanju v podjetju. V pričakovanju novega leta je čas, da se iskreno zahvalim vsem sodelavcem za sodelovanje in vam vsem zaželim veliko osebne sreče in poslovnih uspehov v letu 2013!

Mag. Mihael Hameršak

direktor družbe Servis in inženiring

V letu 2012 uspešno v izpolnjevanju strategije družbe

Letos smo se v družbi Talum Servis in inženiring posvetili predvsem izvajanju zastavljene strategije družbe do leta 2015, v okviru katere se osredotočamo na povečanje prihodkov zunaj skupine Talum, razvijanju novih proizvodov in storitev ter pridobivanju novih kupcev. Ključnim usmeritvam strategije smo to leto uspešno sledili, skupni prihodki družbe bodo presegli 10 milijonov evrov in bodo kljub večjemu obsegu prihodkov zunaj skupine Talum za 4 odstotke pod planom. Delež prihodkov zunaj skupine predstavlja v skupnih prihodkih 16

odstotkov vseh prihodkov, kar je za 2 odstotka nad planom. Najbolj spodbudno je dejstvo, da skupaj s proizvodnimi družbami razvijamo proizvodne tehnologije s pripadajočo tehnološko opremo, ki ima tržno vrednost tudi zunaj skupine Talum. Dejstvo je, da omejenih rezultatov ne bi dosegli brez požrtvovalnega dela sodelavcev družbe Talum Servis in inženiring in tudi vseh drugih, ki so kakor koli povezani z dejavnostjo naše družbe. Za vloženi trud, znanje in energijo bi se vsem sodelavcem ob tej priložnosti želel iskreno zahvaliti.

Izzivov za leto 2013 nam ne manjka, še naprej bomo povečevali delež prihodkov na trgih zunaj skupine Talum, pridobivali nova znanja ter še intenzivneje razvijali nove storitve in proizvode. Menim, da smo sebi in drugim dokazali, da smo dorasli najzahtevnejšim izzivom in sposobni dosegati visoko zastavljene cilje. V letu 2013 želim vsem zaposlenim skupine Talum, zlasti pa sodelavcem družbe Talum Servis in inženiring, ter vsem kupcem, dobaviteljem in drugim partnerjem veliko uspehov, zdravja in osebne sreče.

Iztok Trafela

direktor družbe VargasAl

Varno v leto 2013

V dneh, ko vsi hitimo in urejamo še zadnje nedokončane zadeve v odhajajočem letu 2012, smo z mislimi tudi že v prihajajočem letu 2013. Tudi v VargasAlu analiziramo, kaj smo v tem letu dosegli, predvsem pa nas zanima, kako bo v prihajajočem letu: ali bo uspešno, ali bomo premagali recesijo in krizo?

V VargasAlu se zavedamo, da smo letos tudi s svojim deležem

prispevali k uspešnemu poslovanju Taluma. S storitvami, ki jih ponujamo in opravljamo na področju požarne varnosti in fizično-tehničnega varovanja, verjameмо in tudi delamo tako, da bomo krizo premagali. Za to imamo strokovno usposobljene zaposlene, s katerimi bomo tudi v prihajajočem letu poskrbeli, da bo vaše premoženje varno, vaš dom pa prijazen in topel.

V imenu vseh zaposlenih v družbi VargasAl vam v prihodnjem letu želim vse dobro z našim sloganom: Ko nam za premoženje ni vseeno. Srečno 2013!

Mirko Veselič

direktor družbe Revital

Restavracija Pan, kraj doživetij, mesto za srečanje s prijatelji, mesto za smeh in razmišljanje o prihodnosti. V prijetnem ambientu ob zanimivi glasbi in dobri hrani nastajajo nepozabni spomini, prijetni občutki postajajo del vašega življenja. Časi se spreminjajo, otroci odrasčajo, zaposleni ste, skrbite za otroke in druge obveznosti. Pa vseeno ne pozabljajte dogodkov iz otroštva in mladosti, spominjajte se prijetnih druženj s prijatelji ...

Prepusite se doživetjem in občutkom, pridite v prijetno okolje restavracije Pan, kjer se boste družili s prijatelji, ki jih imate radi, hrana vam bo teknila in lep bo še en dan.

Restavracija Pan vas bo spomnila na preteklost, vam ponudila pestro in lepo sedanost, podlago za prijetno prihodnost.

Vsem sodelavcem v skupini Talum želimo lepe božične praznike, novo leto 2013 pa naj prinese zdravja in medsebojnega razumevanja.

Darja Vodušek

vodja Kadrovske službe

Novi izzivi so nujno potrebni

Za leto 2011 smo pisali, da je bilo leto sprememb, ki so začrtale poti za leto 2012, te pa so nas vodile v prilagajanje v nov način organiziranosti in zastavljenim ciljem

naproti. Novi izzivi so vedno dobrodošli in nujno potrebni, če imamo načrtano jasno pot, kam želimo priti. Če smo ob koncu lanskega leta šele pisali o vrednotah in strategiji skupine Talum do leta 2015, verjamem, da sedaj že tudi živimo v skladu z njimi in jih ureničujemo vsak po svojih najboljših močeh. In ker skupaj zmoremo skoraj vse, bomo prav goto-

vo zmogli izzive, ki nam prihajajo na pot. Sodelavci Kadrovske službe vam želimo srečno leto 2013, veliko miru, strpnosti in medsebojnega razumevanja tako v delovnem okolju kot v zasebnem življenju.

Darja Havlas Kozoderc

vodja Pravne službe

Ponovno smo na koncu koledarskega leta. Ne bom pisala o svojem delu in o tem, kaj smo načrtovali, kaj izpolnili in česa ne. Sodelavkam in sodelavcem, talumovcem, s katerimi se srečujem vsak dan, in vsem tistim, s katerimi se vidimo občasno, želim povedati, da imam rada Talum in

vse, ki ga predstavljamo in smo Talum. Ponosna sem na to, kar smo in kar smo dosegli. Vsak po svojih močeh ter zmožnostih, predvsem pa drug z drugim in vsi skupaj. Novo leto je čas novih priložnosti, možnosti ter izzivov. In ne dvomim, VEM, DA SI UPAMO IN ZMOREMO.

"Nil difficile volenti" - nič ni težko tistemu, ki hoče." ■

OBLETNICA

58 let

DARKO FERLINC

FOTO: SRDAN MOHORIČ

Vsaka obletnica sproti pokaže, da smo v Talumu še vedno živi. Pa ne samo to. Še vedno delamo in gledamo naprej. In tudi drugi nas vidijo tako, vsaj tisti v našem okolju. To potrjuje srečanje upokojencev in dan odprtih vrat, ki sta tudi letos pritegnila veliko število obiskovalcev.

Čeprav razmere niso enostavne, še manj pa lahke, smo bili prav te praznične dni veseli in polni vere v prihodnost. Kot vsako leto so bila tudi letos podeljena najvišja Talumova priznanja zlati metulji. ■

Z leve: Marko Drobnič, Danilo Lendero, Darko Ferlinc, Marija Vindiš, Anton Potočnik in Franc Visenjak

Srečanje upokojencev

Dan odprtih vrat

Srečanje zaposlenih

Obračun

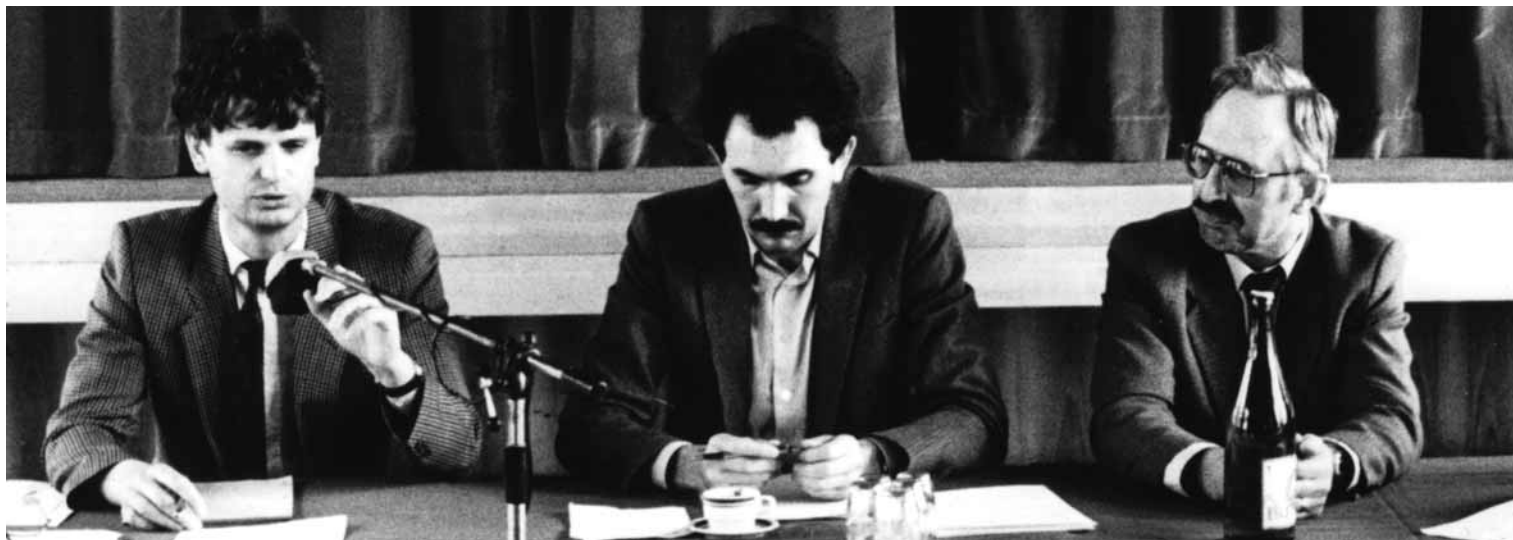
DARKO FERLINC

FOTO: SRDAN MOHORIČ

Mag. Franc Visenjak

Decembru je na mestu člana Uprave dobil zamenjavo. Počasi, a vztrajno se končuje njegova delovna pot. Na njej je doživel marsikaj, kaj, pa preberite v nadaljevanju.

Z leve: Danilo Toplek, Franc Visenjak in Viktor Markovič

Si tako rekoč na koncu svoje kariere ali službene poti. Čez slabo leto greš v pokoj. V teh letih si imel kar nekaj obdobji (TGA, SDK, banka). Jih lahko opišeš?

Res je, blizu šestdesetih človek mora spoznati, da si v poklicnem življenju na točki, ko moraš postati in spoznati, da je prišel čas obračuna službenega obdobja. Moram reči, da to opravljam zelo rad. Zavedam se, da sem imel veliko srečo, da mi je bilo dano spoznati celoten poslovni cikel gospodarskega procesa. Spoznal sem večino njegovih funkcij, od študija tehnike do dela v planu in analizah, kontrolni inštituciji in banki. Sam sebi se čudim, da sem imel toliko poguma, da sem sprejel vse te izzive. V teh obdobjih je bil TGA osnova mojega celotnega razvoja. V TGA-ju sem kot sin delavca v glinici s ponosom začel delati z občutkom, da sem prišel v našo tovarno. Bil sem ponosen na to, da je bil moj oče del te tovarne in da sem kar nekaj vedel o omehčevalnici vode. Danes vem, kako šele je bil ata ponosen name. Seveda, o tem se nisva nikdar pogovarjala.

Kakšen pečat so pustila posamezna obdobja na tebi?

Najbolj prav je, da mlad človek ni zadovoljen s stanjem, v katerem je. Želeti mora nekaj več, iskati izzive, se tudi izpostaviti. V TGA-ju nas je v času mojih začetkov bilo več takšnih, ki smo bili različni – in enaki v tem, da smo želeli v TGA-ju razvoj in dolgoročno poslovanje. V burnih časih samoupravljanja smo z drugačnimi pogledi opozarjali nase. Tako so nas opazili in niso imeli boljših argumentov kot mi. Z reorganizacijo TGA-ja in ukinitvijo TOZD-ov smo pokazali, da smo drugačni. Z občutkom, da sem del ekipe, ki si je nekaj upala, sem sprejel povabilo kot član Kolektivnega poslovnega organa Perutnine. To je bil pravi izziv za mladega ekonomista, kajti Perutnina je bila drugo največje podjetje v ptujski občini. Prišel sem v živilsko branžo, ki je drugačna od proizvodnje kovin. Doživel sem prvo stavko in bil razočaran, da je ljudem, ko jih nekdo razburka, vseeno za podjetje. Skoraj podobno sem spoznal na SDK-ju: da so pomembni členi zakonov in navodila in ne podjetja, ki ustvar-

jajo novo vrednost. Zato me je starost slovenskega bančništva Niko Kavčič z lahkoto prepričal, da sem sprejel vodenje podružnice Ljubljanske banke na Ptuj. Tu sem spoznal, kaj je denar. Lahko je blagostanje ali poguba.

Zagotovo si se v posameznih obdobjih tudi kaj naučil. Kaj bi v zvezi s tem lahko na primer povedal svojim naslednikom?

V resnici sem se moral pri vsaki menjavi dosti naučiti. Spoznal sem, da človek ne sme imeti pri vsaki svoji dejavnosti kalkulacije, zakaj to počne, imeti mora širši pogled, ki mu vedno odpre nova obzorja. Tako si nevede odpira tudi nove možnosti.

Seveda me najbolj zanima tvoje delovanje v TGA-ju, v Talumu. Kdaj si pravzaprav prišel in kaj si takrat počel?

Kot štipendist TGA-ja na VEKŠ-u na smeri tehnična organizacija sem pripravništvo opravil v Službi za organizacijo leta 1976. Po enem letu so spoznali, da bi lahko vodil Službo za plan in analize. Težko je bilo voditi osem izkušenih sodelavk, pa to kar na

začetku. Zanimanje in želja, da se hočeš nekaj naučiti, in spoštovanje sodelavcev so ključni, ki odprejo vsa vrata medsebojnega sodelovanja. V času družbenega varstva sem postal direktor Sektorja za plan, organizacijo in AOP. Spoznaval sem računalničarje, ki so v vsakem podjetju pomembni ljudje.

Zakaj si se nato odločil zapustiti Talum? Kam si takrat odšel?

Pri odločitvi, da zapustim TGA, mi je pomagal Danilo Toplek, ki je razumel moj izziv po nekaj več in stisko, ki me je hotela zadržati. Razumevajoče mi je dejal: »Težko mi je, da greš, vendar je ta izziv močnejši zate.« S to popotnico je bilo slovo mnogo lažje. Perutnina je postala moj novi izziv, kjer sem lahko znanje, ki sem si ga pridobil v TGA-ju, v desetih letih nadgrajeval z zakonitostmi živilsko-predelovalne panoge.

Si kot direktor podružnice Ljubljanske banke na Ptuj tudi sodeloval s Talumom?

Praktično s Talumom nisem sodeloval samo, ko sem bil v Perutnini. Na SDK-ju in banki pa je bilo moje

»Najbolj prav je, da mlad človek ni zadovoljen s stanjem, v katerem je. Želeti mora nekaj več, iskati izzive, se tudi izpostaviti.«

sodelovanje takšno, kot da sem bil iz Taluma poslan v ti dve ustanovi. Pa to ni fraza, tako sem svoje delo tudi doživljal. To je tako: ko si enkrat v taki tovarni, spoznaš njeno pomembnost za okolje in težavnost procesov, ki se godijo v njej. Na SDK-ju sem imel stike s tovarno v zvezi s plačilnim prometom in z inšpekcijo, kar zame ni bilo prijetno opravilo. Na banki so bili vsi krediti za modernizacijo od leta 1993 pripravljeni v podružnici na Ptuj. V veliko zadovoljstvo mi je bilo, da mi je vodstvo banke to zaupalo. Seveda pa so bili manj zadovoljni v centrali, ki so izgubili prihodek od Talumovih poslov.

Pot te je zanesla tudi v Sarajevo. Najbrž je bila to zanimiva izkušnja.

Sarajevo je moja največja življenjska izkušnja. Tam sem bil sedem let po vojni, na banki, ki je bila samo v polovični lasti NLB. Imela je podobne težave, kot jih imajo sedaj slovenske banke. Nič ni bilo, kot bi moralo biti. Imel sem dobre sodelavce, od katerih sem, ne zavedajoč se, prevzel breme na težkih časih vojne. Razumeli smo se in želeli banko spraviti na pravo pot. Mnoge strokovne naloge so nam uspele, največja pa je bila, da smo začutili, da je več-

nacionalnost zaposlenih v banki velika prednost pred drugimi bankami.

Nato si se spet vrnil v Talum. Zakaj?

Težavnost dela na banki, predvsem pa nerazumevanje bančne administracije iz Ljubljane, da samo kontrole ne prinesejo poslov, sta močno vplivala na moje počutje po enem letu v Sarajevu. Enkrat v veliki jezi, ki sem jo gojil do takšnih pristopov, je povabilo predsednika Uprave Taluma Danila Topleka doseglo pravi namen. Odločil sem se, da grem domov in v moje podjetje Talum.

Biti član Uprave za finančno področje je odgovorna in najbrž stresna funkcija. Kako si sam doživljal svoje delo in odgovornost?

Odgovornost razumem kot strah za prihodnost. To je tisto; ne to, kaj je danes, ampak kaj bo jutri. To me je v vseh službah najbolj okupiralo. Toda imam dober mehanizem. Svojo muko lahko porazdelim s sodelavci. Imel sem srečo, da sem imel takšne sodelavce.

Tudi ti si doživel prehod države iz socializma v kapitalizem. Kako lahko primerjaš oba sistema? Mnogi še po dvajsetih letih govorijo, da je bilo takrat bolje.

V študijskem času sem štiri leta zapovrstjo hodil delat v Nemčijo v tovarno izolacijskega materiala. Vse skupaj je bilo to skoraj eno leto. Spoznal sem odnose v tovarni, saj sem delal na tekočem traku pri proizvodnji steklene volne. S temi spoznanji sem začel pripravništvo v TGA-ju. Takrat so trajali procesi uveljavljanja Zakona o združenem delu. Imeli smo ogromno sestankov in izobraževanj o tem, kako bomo organizirali TOZD-e. Mislim, da mi ni treba povedati, kaj sem si takrat mislil. Vedel sem, da tako ne bo moglo iti naprej. To ni moglo pripeljati do možnosti, proizvajati proizvode, ki bi konkurirali na svetovnem trgu. Tu je bil razlog, da smo pozneje iskali argumente za ukinitve TOZD-ov. Moj pogled na to je, da lahko živiš samo od uspešnega dela in razvoja gospodarskih subjektov. Vendar pa zamerim politikom, ki so v teh dvajsetih letih vodili to državo in tega niso vedeli. Zapravili so enkratno priložnost, da bi lahko

z modifikacijo samoupravljanja ustvarili moderno gospodarstvo, ki bi temu ljudstvu omogočalo blaginjo.

Gremo malo v tvojo zasebnost. Si pevec, pivec, gasilec ... Torej si član pevskega zbora, prideluješ odlično vino in si bil gasilec. Opiši nam malo ta del svojega življenja.

Malo za šalo: nikdar nisem razmišljal, da so vsi moji hobiji povezani z vinom. Da sem bil gasilec, je normalno, saj je to bila že tradicija v družini. Na kmetiji so bile le gasilske vaje opravičilo za tisti pravi prosti čas, ki smo ga takrat imeli otroci. Vedno sem čutil potrebo po druženju, tako da sem v pevskem zboru našel svoje zadovoljstvo in veliko prijateljev. Tu ni nobenega sprenevedanja, nobene hierarhije. Tu šteje samo, ali znaš zapeti ali ne. Vse drugo se sliši, pa še to grdo. Moj pravi hobi pa je vinogradništvo. Zanima me celoten cikel, od kopi do rujnega vinca. Mislim, da o pridelavi vina nekaj vem, a še vedno premalo. Vsako leto je zanimivo, polno presenečenj in različnih ugotovitev. Naj bo še tako slaba letina, na koncu je vedno dobro vino in nekaj posebnega glede na

»Sarajevo je moja največja življenjska izkušnja.«

»Odgovornost razumem kot strah za prihodnost. To je tisto; ne to, kaj je danes, ampak kaj bo jutri.«

prejšnja leta. Poseben užitek je poskušati svoje vino in opazovati prijatelje, kaj mislijo o njem. Toda zanimiva je nekritična ugotovitev, da naše je pa res dobro.

Povej nam kako anekdoto iz svojega življenja. Najbrž jih je bilo veliko v teh letih, tako v tovarni kot kje drugje na delovni poti.

Dosti jih je bilo, toda ker je to intervju za naše glasilo, bom povedal anekdoto iz let, ko sem bil direktor SDK-ja. V tistih čudnih časih, leta 1992, je naša samoupravna družba sprejemala različne zakone, ki so bili včasih popolnoma nelogični. Tako smo morali izvajati določilo o izplačilu regresa. V ptujski občini so vsa podjetja in tudi ustanove lahko izplačale regres. Problem je nastal le v Talumu, ki je imel izgubo in iz tega so sledile sankcije zakonodaje. V tovarni so imeli težke trenutke, razložiti ljudem, da oni niso upravičeni do normalnega regresa, kljub temu da z delom niso mogli sanirati te izgube. Danilo Toplek in Zlatko Špoljar sta prišla k meni na SDK, in še preden sta dobila naročeno kavo, tudi odšla. Povedala sta mi samo en stavek: »Poznaš fabriko, ljudi in stanje, ki bo v Talumu, če ne izplačamo regresa.« Pred mano so ostale samo tri skodelice kave ... Ostal je tudi problem izplačila, tisti dan in tisto noč. Jutro je samo prineslo odločitev: to odločitev moram prevzeti nase. Nisem smel vprašati centrale v Ljubljani. V podporo mi je bila sodelavka Zinka, ki je verjela, da če bo to spoznano kot kršitev, bom odgovornost prevzel nase. Pozneje nisem imel posledic, zadovoljstvo pa je bilo veliko.

Vsi, ki te poznajo, vedo, da si čustven in pošten človek. Kaj te danes najbolj moti, razjezi, užalosti v naši družbi nasploh, ne v Talumu?

Hvala za to vprašanje. Ne morem v celoti odgovoriti nanj, tudi zaradi prejšnje anekdote. Najbolj me moti, da ne vemo, kje smo. Vsi smo napeti, do kraja smo razslojeni in nimamo potrpljenja za naprej. Preveč smo ustvarili razlik, ki nimajo osnove v delu. Ne moremo se spoštovati in ne vemo, kaj je prav.

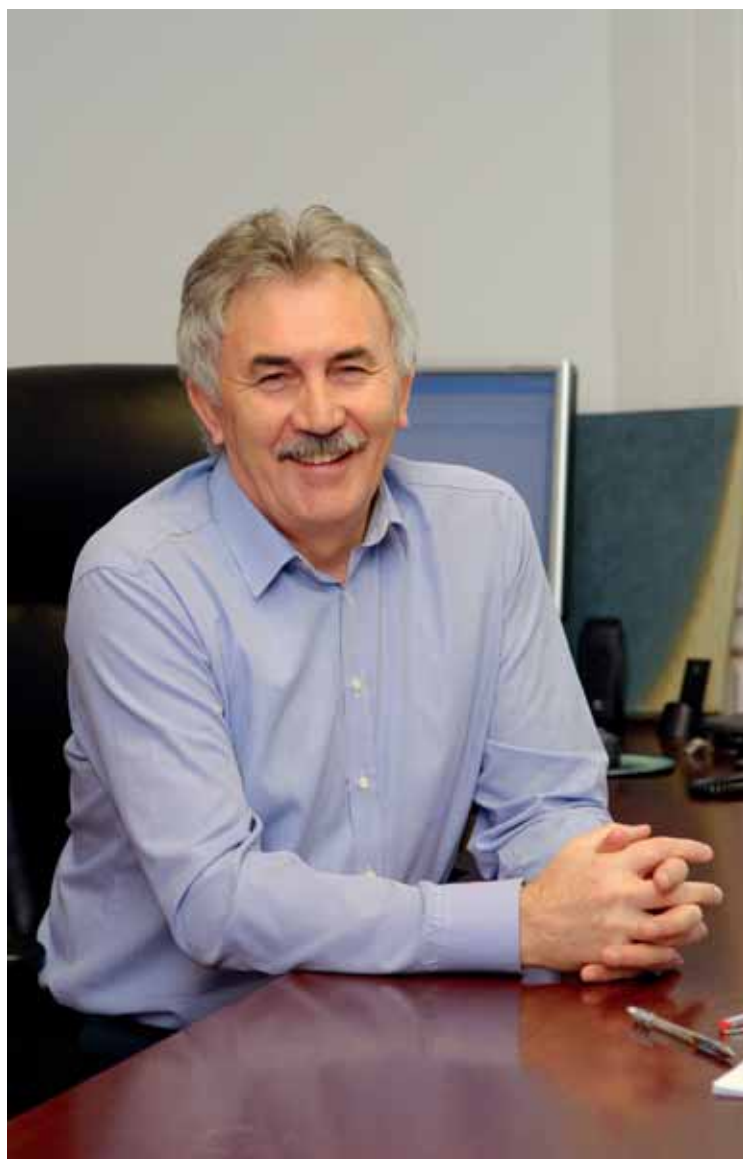
Sodeloval si pri reorganizaciji Taluma. Mineva drugo leto, odkar smo reorganizirani. So rezultati že vidni?

Res je, sodeloval sem pri reorganizaciji in moram reči, da sem zadovoljen, da nam je to uspelo. Prepričan sem, da bodo rezultati te reorganizacije vidni šele v prihodnosti. Zdi se mi korektno, da smo z ljudmi vodili odprt dialog, da moramo priti do tega, da delamo proizvode in storitve, ki nam omogočajo preživetje. Ljudje so razumeli, razumejo pa tudi vodje, ki vodijo novonastale družbe.

Zapuščaš mesto člana Uprave za finančno področje. V finančnem sektorju se dogajajo (velike) spremembe. Jih lahko komentiraš?

Finančni sektor je krivec za današnjo svetovno krizo. Trajalo bo dolgo, da se ponovno zložijo karte. V ožjem smislu pa je treba skrbeti, da ima podjetje denar za poravnavo vseh obveznosti.

Se ti zdi Talum v zadostni kondiciji, da bo uspešno delal še naprej?

Poslovanje podjetja je boj za preživetje, to je vedno bilo in vedno bo. Talum ima vse, kar je potrebno za obstanek. Pri tem so najpomembnejši ljudje, ki se zavedajo, da nič ni dano. V tem vidim veliko možnosti in uspehe v prihodnosti.

Se počasi že umirjaš? V »penzijo« najbrž ni dobro iti s polno glavo, še manj pa z občutkom, da še nisi vsega naredil.

Ko na takšnem mestu človek dobi naslednika, ne sme več razmišljati, ali je vse naredil. Važno je, da dobiš Danija (Lačna), ki je z novo energijo in novimi pogledi sprejel izziv. Sam pa še nekaj časa ostajam, da bom lahko užival v dobrih odločitvah novega vodstva. ▣

»Povedala sta mi samo en stavek: 'Poznaš fabriko, ljudi in stanje, ki bo v Talumu, če ne izplačamo regresa.' Pred mano so ostale samo tri skodelice kave ...«

Poklicni trendi

Spremljanje trendov na poklicnem področju je kljub hitrim spremembam vse pomembnejši del oblikovanja naše prihodnosti. Poklici izumirajo, prihajajo novi. Kateri?

GREGOR JURKO

FOTO: SRDAN MOHORIČ

Živimo v globalni vasi, v kateri človeka bolj kot rasa, versko ali politično prepričanje definira njegov poklic. V službi namreč preživimo večji del najbolj koristnega dela dneva in najbolj koristnega dela življenja z ljudmi, ki si jih ne izbiramo sami. Izberimo si torej vsaj poklic, ki nas veseli, kar bo močno olajšalo 35 let žigosanja prihodov in odhodov in dalo pomemben smisel delu naše osebnosti. Ker ogromno ljudi ne ve, kaj bi sploh počeli, oziroma to ugotavljajo vse do odhoda v pokoj in še naprej do bridkega konca, vam tokrat predstavljamo aktualne trende na zaposlitvenem področju. Trende, ki bodo morda vašim otrokom dali dodatno idejo, kaj bi radi počeli, oziroma trende, ki napovedujejo, ali je vaš izbrani poklic sploh koristen in zanimiv ali pa je že odšel na smetišče poslovne zgodovine skupaj s podjetjem, ki je takšne kadre zaposlovalo.

Krog življenja, kjer se vse rodi in nekoč odmre, ima svojo analogi-

jo tudi v poklicni sferi. Vsak dan lahko spremljamo, kako izginjajo poklici, ki so že od nekdaj veljali za varne. To še najbolj veste, če nosite uniformo carinika, ždite v kakšnem prašnem arhivu ali pa ste odlični tehnični risar. Ti poklici v Sloveniji izumirajo. Arhivarja in risarja so nadomestili računalniki, čuvanje mej pa nima več smisla v svetu, v katerem meje gradimo in podiramo že od leta 1991. Zato je za vse, ki izbirajo svojo poklicno pot, in za tiste, ki želijo svojo kariero postaviti na glavo, pomembno vedeti, kateri so tisti poklici, ki bodo zanimivi v prihodnje, po katerih bodo delodajalci povpraševali, kar nenazadnje tudi dviguje končni znesek na plačilni listi in popravlja vaše možnosti v neenakem boju proti inflaciji.

Makrotrendi

Strukturne premike, nove trende in posledično nova delovna mesta poganjajo predvsem potrebe. Potrebe po prihranku časa, po

zmanjševanju stroškov, po poenostavljanju stvari, po varnosti, zanesljivosti in po hitrejšem reševanju problemov.

Zaradi hitrih sprememb, ki so postale edina stalnica, in dejstva, da te spremembe še kako vplivajo na varnost delovnega mesta, je napoved prihodnjih trendov na zaposlitvenem področju postala nevhvaležno delo, podobno vedeževanju. Če odmislimo kratkoročne trende, ki za leto ali dve vznemirijo zaposlitveni trg, in se osredotočimo na strukturne premike v gospodarstvu, ki niso rezultat recesije, konjunkturalne ali geopolitičnih premikov, temveč bolj osnovnih človeških karakteristik, lahko z večjo verjetnostjo trdimo, da se bodo tudi v prihodnosti obdržale potrebe po medicinski oskrbi, ki podaljšuje dolžino življenja in izboljšuje njegovo kakovost. Prav tako bo izobraževanje ostalo eden tistih načinov, ki nas učijo preživetja oziroma nam omogočajo boljše razmere za življenje.

Poslovanje prav tako postaja vse hitrejše, fizične razdalje pa vse krajše. V svetu, ki postaja en sam trg, pomeni našeto dobro popotnico za poklice, ki imajo opravka s premikanjem ljudi, blaga in informacij. Prav pri informacijskih storitvah, ki vključujejo splet, zabavno industrijo, trženje, trgovanje, je ekspanzija največja, hiter razvoj pa ne pomeni samo novih delovnih mest, ampak tudi hitro umiranje vrste različnih poklicev, ki so v preteklosti obvladovali področje premagovanja razdalj, arhiviranja podatkov in oblikovanja.

Kljub vse bolj množični komunikaciji se ljudje vse bolj oddaljujejo od opravljanja dela na domu in nakupovanjem preko interneta, odnosi med dvema svobodnima posameznikoma so krajši, brez obveznosti, ki bi ogrožale osebno svobodo in mobilnost enega izmed partnerjev. Zato bodo poklici, ki se osredotočajo na posameznika in ki obvladujejo osebni pristop, postali poklici prihodnosti – in sicer še naprej na področju prodaje, interneta (ki že premaguje družinski medij – televizijo), zabave, virtualnih in vzpo-

rednih svetov, pričakuje se rast malih podjetij, ki jih obvladujejo posamezniki iz svojih domov, veljavo bodo pridobile tudi agencije, ki posojajo kadre za različne projekte.

Mikroproblemi

Hitre spremembe prodajnih kanalov, tehnologije, staranje prebivalstva, pomanjkanje osnovnih surovin in energije postavlja pojem stalnosti delovnega mesta posameznika na glavo. Slednji se mora hitro prilagoditi in prvi odzvati na spremembe ter s tem prehiteti usodo ukinitve delovnega mesta. Za posameznika to pomeni, da mora biti hitro zaposljiv, kar lahko doseže le s spremljanjem trendov in načrtovanjem kariere ob upoštevanju, da ga izbrana stvar veseli.

Zdravstvo, izobraževanje, informatika in mednarodno poslovanje bodo na prvih mestih zaposlitvenih oglasov še vrsto let, kar pa ne velja za poklice, ki so povezani z ročnim delom v proizvodnji, predvsem tekstilni, ki jo namreč že nekaj let veliko ceneje obvladujejo vzhodne države. Tudi poklic posrednika med podjetjem in končnim uporabnikom vse bolj izpodrivata internet in neposredni stik s podjetjem.

Načrtovanje kariere

Za načrtovanje kariere je pomembno, da svoje znanje gradimo na kreativnosti, prav tako je pomembno, da obvladujemo znanja, ki zahtevajo osebno prisotnost. Vse več podjetij namreč seli proizvodnjo na trge s cenejšo delovno silo. Na domačih tleh zato ostajajo dela, ki so kompleksna, ki morajo biti hitro narejena in ki zahtevajo osebni stik. Bolj kot formalna izobrazba stopajo v ospredje osebnostne lastnosti in izkušnje na določenem področju. Bolj pomembno kot to, da človek nekaj zna, je to, da se ta človek znajde.

Zdaj pa hitro zvijte svoj izvod Aluminija in z blagim udarcem prenesite te nasvete za ušesa vaših najdražjih, ki so morda pred težko odločitvijo, kateri poklic bi izbrali. ■

Meritve za več kot 7.800 pošiljk odpadnih kovin

Prezemna kontrola kot samostojna organizacijska enota deluje že od leta 1993, od 1. januarja 2011 pa je del odvisne družbe Talum Inštitut. Na začetku so bile osnovne zadolžitve organizacijske enote količinski in kakovostni prevzem osnovnih in pomožnih surovin, z leti pa so se zadolžitve namnožile. Tako sedaj izvajamo tudi meritve radioaktivnosti pošiljk odpadnih kovin.

PRIMOŽ ROJKO

FOTO: SRDAN MOHORIČ

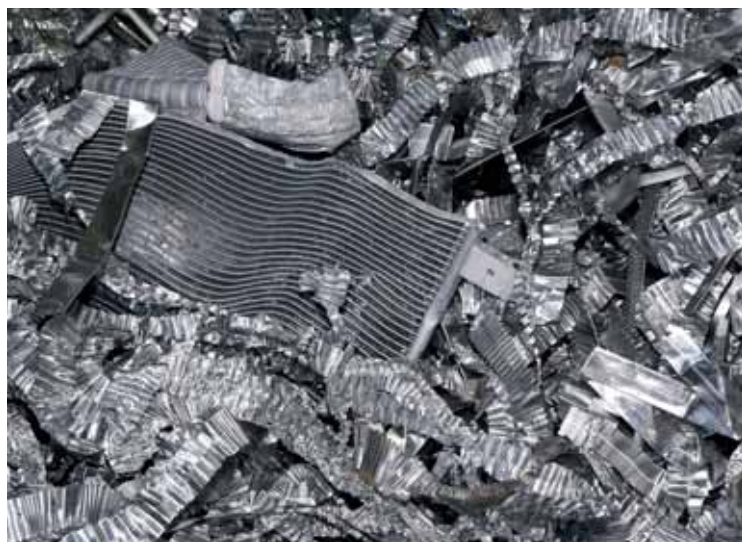
V Talumu imamo postavljen portalni merilnik radioaktivnosti podjetja Rados (RTM 910). Merilnik je bil postavljen leta 2001. Sestavljata ga dva stebra z detektorji, elektronski del za obdelavo signalov in industrijski računalnik s programsko opremo. V vsakem stebru sta po dva detektorja s površino 250 x 250 mm. Merilnik radioaktivnosti deluje 24 ur na dan vse dni v tednu. Izkazal se je kot zelo zanesljiv, saj v vsem času delovanja nismo zasledili niti enega izpada.

Leta 2007 je bila sprejeta Uredba o preverjanju radioaktivnosti pošiljk odpadnih kovin, ki predpisuje, da mora prejemnik odpadne kovine pred uporabo oziroma predelavo opraviti meritev radioaktivnosti. Na osnovi te uredbe smo konec decembra 2007 pridobili pooblastilo, ki ga izdaja Uprava Republike Slovenije za jedrsko varnost (URSJV).

V času veljavnosti uredbe smo opravili in izdelali poročila o meritvi za več kot 7.800 pošiljk odpadnih kovin. V skladu z uredbo pošljemo URSJV vsako leto tudi letno poročilo, ki zajema skupno število meritev in število izrednih dogodkov, zabeleženih v posameznem koledarskem letu. Doslej smo v letnih poročilih

poročali le o številu opravljenih meritev, v poročilu za leto 2012 pa bomo pisali tudi o dveh izrednih dogodkih. Dvakrat, 3. oktobra in 16. novembra 2012, smo pri meritvi dobavljenega odpadnega aluminija zasledili povišano raven radioaktivnosti. Ker je bila v obeh primerih izmerjena radioaktivnosti višja, kot je to dovoljeno z Uredbo, smo v skladu z navodilom za delo tovorno vozilo osamili, zavarovali in označili z znaki za nevarnost sevanja. V skladu z Uredbo smo o povišani radioaktivnosti poročali tudi dežurnemu inšpektorju URSJV. Na osnovi njegovih navodil smo kasneje obe pošiljki zavrnil in ju poslali nazaj v državo izvora; tako smo se izognili stroškom odstranitve vira sevanja v Sloveniji. Po neuradnih podatkih so bili vzrok za povišano radioaktivnost v obeh primerih letalski deli z virom radioaktivnosti. Lahko smo zadovoljni, da smo z odkritjem preprečili večjo škodo tako na tehnološki opreml kot na proizvodih.

Ob tej priložnosti se zahvaljujem vsem sodelavcem prevzemne kontrole za požrtvovalno in vestno delo. Tudi v naši skupini velja: skupaj zmoremo skoraj vse. ■

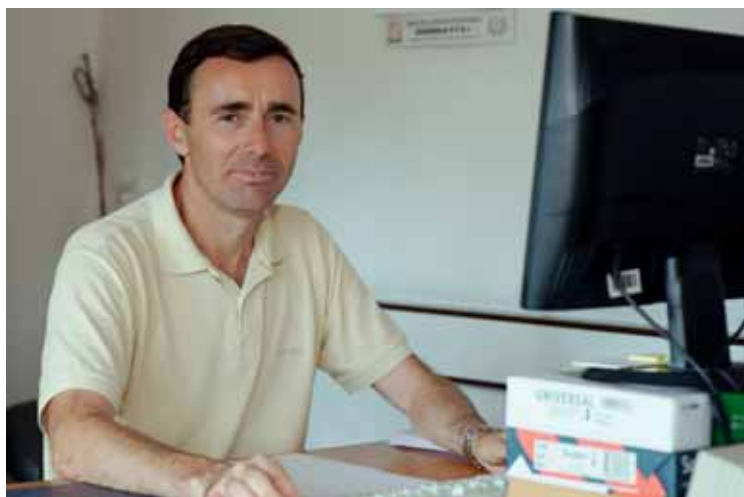

Brez večjih pretresov za zaposlene

Svet delavcev Talum, d. d., v letu 2012

Leto 2012 se počasi posklavlja, s tem pa prihaja čas, ko se ponavadi ozremo nazaj in naredimo obračun dogodkov odhajajočega leta.

VENČESLAV ŠKERGET
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Venčeslav Škerget

Svet delavcev družbe Talum, d. d., se je v letošnjem letu sestal na petih rednih sejah. Glede na skupno tematiko so tri seje potekale skupaj s Svetom zaposlenih skupine Talum, dve pa tudi s sindikatom Skei. Člani smo se pri obravnavanju nujne tematike sestali tudi na štirih posvetovanjih. Na sejah smo obravnavali potrebe po zaposlitvi novih delavcev, organizacijske spremembe v posameznih službah, spremembe organizacijskega predpisa, razna poročila, vprašanja zaposlenih in podobno. Istočasno smo člani Sveta delavcev redno sodelovali tudi na sedmih sejah Sveta zaposlenih skupine Talum, na katerih smo obravnavali tematiko, vezano na vse družbe v skupini. Zaradi prezaposlitve člana Sveta delavcev Danijela Vrtnjaka v drugo podjetje skupine Talum mu je v drugi polovici leta prenehal mandat, zaradi česar se je spreminilo tudi članstvo.

Kljub še vedno trajajoči vsesplošni krizi in ne najboljšim napovedim in razmeram za poslovanje za letošnje leto lahko rečem, da je naša družba kljub vsemu preživela dokaj običajno leto, brez večjih pretresov za zaposlene, kar si zaposleni prav gotovo želimo tudi v prihajajočem letu, glede na vzpostavljane ugodnejših razmer za poslovanje v prihodnje pa upamo, da bo tudi poslovno uspešnejše.

V svojem imenu in v imenu Sveta delavcev želim vsem zaposlenim v skupini Talum in njihovim družinskim članom v naslednjem letu:

*da ustvarite, kar ste snovali,
da dosežete, k čemur ste stremeli,
da najdete, kar ste pogrešali,
da živite, kot ste se nadejali.*

Srečno, zdravo in uspešno leto 2013. ▣

Vabilo k sodelovanju

Svet zaposlenih skupine Talum

Soupravljanje v skupini Talum je zaposlenim zagotovljeno prek dela Sveta zaposlenih.

JANEZ KISELJAK
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Janez Kiseljak

Poslanstvo Sveta je informiranje zaposlenih o ključnih poslovnih dogodkih v Talumu, kar smo v preteklem obdobju dosegli z razpravami na devetih sejah; tri med njimi so potekale skupaj z IO konference sindikatov glede na temo obravnavanih poročil. Pohvaliti moram korektnost Uprave in strokovnih sodelavcev pri podajanju in predstavitvi obravnavanih tem. Zaposlenim so bile tako z zapisi sej, objavljenimi na oglasnih deskah in na intranetu, predstavljene obravnavane teme.

Druga zelo pomembna aktivnost članov Sveta zaposlenih so obdobjni sestanki z direktorji v posameznih odvisnih družbah. Osnovni poudarek je na predstavitvi poslovanja posamezne odvisne družbe. Člani Sveta sodelujemo tudi s konkretnimi vprašanji in pobudami. Tem sestankom bomo dajali še pomembnejšo vlogo, saj lahko zaposleni v

posamezni družbi tudi na tak način pripomorejo še k večji uspešnosti poslovanja družbe ali so kritični do posameznih poslovnih odločitev.

V prejšnji številki Aluminija je Lilijana Ditrih opisala Talumove vrednote, ki se jih zaposleni zavestno, vendar ocenjujem, da niso še povsem zaživele in da jih bomo morali še gojiti, da bodo postale »naše«. Člani Sveta smo z vprašanji odgovornim opozarjali na neupoštevanje teh vrednot, vesel pa sem, da smo jih zapisali in upam, da jih dovolj razumemo, da jih bomo gojili in po njih delovali. Pričakujem, da se bomo člani Sveta zaposlenih vključevali v spremljanje poslovanja Taluma

na vseh področjih in predvsem s svojim predlogi, pobudami in vprašanji pripomogli k uspešnemu Talumu. Vse zaposlene vabim, da se vključijo v to obliko sodelovanja s predstavniki Sveta zaposlenih v svoji družbi in na ravni skupine.

Vsem sodelavkam in sodelavcem v skupini Talum se zahvaljujem za prizadevanja in izrekam priznanje za dobro delo v neugodnih gospodarskih razmerah. Pri tem želim poudariti pozitivno vlogo predsednika Uprave v pričakovanju še boljših možnosti za gospodarjenje in večjih delovnih uspehov.

Izteka se leto, ki ni bilo posebej prijazno do večine ljudi, tudi za nas zaposlene ne, saj so naša pričakovanja večja od tega, česar smo deležni v tem času. Želim, da nam to prinese že naslednje novo leto, leto 2013.

Vesel božič in srečno 2013. ▣

Povečati pomembnost službe za upravljanje tveganj

Svojima kolegoma Marku Drobniču in Zlatu Čušu se zahvaljujem za zaupanje, ki sta mi ga izkazala s tem, ko sta me povabila v upravo z naloogo, da prevzamem še zahtevnejše delo. Toda zavedam se, da bom lahko upravičil izkazano zaupanje le s pomočjo sodelavcev.

DANIEL LAČEN

FOTO: SRDAN MOHORIČ

Daniel Lačen

predstavljati učinkovite ekonomike brez učinkovite službe za informatiko, ki je povezana s službami za finance, računovodstvo in upravljanje tveganj.

Odločil sem se, da bom okrepil in povečal pomembnost službe za upravljanje tveganj. Zavedam se, da so vsa tveganja finančne narave in njihovo neobvladovanje ima predvsem negativen vpliv na poslovanje podjetja. Zaradi tega sem za vodjo službe izbral kolega Teodorja Dečmana, ki bo predstavljal obrambni zid pred vsemi nevarnostmi finančne narave.

Na njegovo mesto je za vodjo financ prišel mladi sodelavec Primož Visenjaki, ki se je v tem letu in pol, odkar je prišel v Talum, izkazal in verjamem, da bo še naprej ohranjal svojo mladostno zagnanost in raziskovalnost. Prihodnje leto bo največji Talumov izziv prav na finančnem področju. Zagotoviti bo treba tekočo likvidnost, kapitalsko ustreznost ter solventnost za Talum in vse njegove odvisne družbe.

Z Natašo Ličen Turk nadaljujemo delo na področju računovodstva. Z upravičenim ponosom ji predajam službo, ki sem jo vodil doslej in ki je dosegla že vrsto zavidanja vrednih uspehov. Želim ji srečno roko pri vodenju mojih dosedanjih sodelavcev. Vsi po vrsti so dobro motivirani in znajo med seboj odlično sodelovati, so zanesljivi in prizadevni, skratka, najboljša ekipa.

Prepričan sem, da je v letu 2013 mogoče vse, saj nas, talumovce, krasijo odprtost, podjetnost, inovativnost in timsko delo. ■

Svojemu predhodniku Francu Visenjaku se priporočam za tovariško pomoč, ki mi bo prav gotovo potrebna vsaj v prvih mesecih. Zahvaljujem se mu za 10 let mentorstva, saj sem predvsem z njegovo pomočjo, sicer pa s svojim delom in zavzetostjo prišel do tega izziva, ki je pred menoj. Ob službi za finance in računovodstvo sem prevzel še službo za upravljanje tveganj ter službo za informatiko. Ne znam si namreč

Hvala in srečno!

Po trinajstih letih nas zapušča naša zdravnica Andrea Margan. V teh dolgih letih smo jo imeli za svojo, in kot pravi sama, je za svoje imela nas. Pred odhodom nam je napisala pismo.

FOTO: SRDAN MOHORIČ

Andrea Margan

Kako začeti, ne da bi bila osladna?

Spoštovani? Cenjeni? Dragi?

Pacienti? Tovariši? Prijatelji?

Vse to ste ali pa še več ...

Po trinajstih letih odhajam iz obratne ambulate. Svojo poklicno pot nadaljujem na Dispanzerju za medicino dela, prometa in športa v Zdravstvenem domu na Ptuju. Kljub temu bom še vedno opravljala sistematske zdravniške preglede, kar pomeni, da ostajam »tu neki, blizu«.

Nikoli nisem bila talumovka v ožjem pomenu besede, pa vendar sem si upala postati del vas in vam pripadati. Bolj Talumu kot Zdravstvenemu domu.

Poenotila sem se z vami, dihala s tovarno in razumela vaše »fabriške« skrbi. Tudi jaz sem z negotovostjo in strahom opazovala ugašanje peči, se veselila ponovnega zagona in tudi zdaj v

teh zahtevnih časih upam z vami. Upam in zaupam. Vam in vodstvu.

Spomnim se tiste jeseni 1999, ko me je dr. Žlebnik predstavil gospema Brigiti Ačimović in Veri Špendl, megljenih juter, stare ambulate in moje Marinke. Ni bilo lahko stopiti v čevlje kolegov, ki so bili tu pred menoj, in poiskati svoje poti do vas. Bili ste moji »prvi«, moja prva prava zaposlitev. Lovila sem se, iskala ravnotežje včasih bolj, včasih manj spretno. Še zdaj ne vem, kdaj se je zgodilo, da sem se ulovila, da je »primorka« postala »šumarka«.

»Fabriko« sem odkrivala počasi. Pokazali ste mi, kako težko je v vročini in mrazu peči anode,

delati na celici, skrbeti za pripravo taline, ulivati, vzdrževati in upravljati žerjave, glame ... Pokazali, kako težko se je odločati, hoditi po robu in preživeti. Biti odgovoren. Zavidam vam vaše znanje, vašo trdoživost. Naučili ste me, da ste pomembni vsi, da brez Vitala, VargasAla in Revitala tovarna ne bi bila to, kar je. Vam in vsem tistim, ki tega članka žal ne bodo več mogli brati, bi se rada zahvalila, da ste me sprejeli, mi zaupali in pokazali nešteto obrazov življenja in mi tako dali priložnost, da sem ob vas zrasla. Z vami sem čakala, upala, se veselila in tudi žalovala. Le jokati nisem smela, da ne pokažem, da je tudi meni hudo. Naučili ste me potrpežljivosti, pomagali, da tudi svoje stiske lažje prestanem, da bolje razumem življenje, bolezen in smrt.

Ob vas sem rasla, se spotikala in pobirala in spoznala, kako biti zdravnik, prijatelj človeku in ne

samo človeškemu telesu; razumela, kako pomembno je prisluhnuti vam in ne slepo slediti tistemu, kar smo se učili v šoli. Vsem tistim, ki sem jim naredila krivico, jih prizadela ali nisem razumela, pa lahko napišem le: oprostite mi mojo nevednost, ni bilo zanalašč.

Hvala za vse kave, čokolade, za vse objeme, solze in smeh.

Prišla sem kot nepopisan list, odhajam izpolnjena, kot zdravni-

ca in človek. Za menoj prihaja dr. Mojca Žerdin, specialistka družinske medicine. Tu je tudi moja in vaša Marinka. Prepričana sem, da vas zapuščam v dobrih rokah, zato zdaj lahko mirno odidem.

Vseeno si jemljem pravico, da bom vedno rekla, moji ste ... In če sem kdaj bila tudi jaz vaša, je to samo dokaz, da nam je uspelo. ■

Andrea

POSTANEK

Čas kolin

Prišel sem do zaključka, da je politika preveč resna stvar, da bi jo prepuščali politikom.

(pripisano Charlesu de Gaullu, 1890–1970)

ALEKSANDRA JELUŠIČ

FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

December je bil vedno mesec, ko je ljudi zajela množična sentimentalnost, želja po toplini, bližini, spravi. Na mestnih ulicah so se prižgale prve lučke in iz tal so čez noč pognale lepo okrašene novoletne jelke, ki so izžarevale upanje. Zdi se, da bo letos vse drugače, saj pisane lučke in novoletno okrašene trgovine ne morejo zamaskirati nezadovoljstva in nesnage, ki se je z leti nesramno

nabrala po vitalnem črevesju naše plemenite mini kokoške. Ljudje so se naveličali kriminalke, ki daleč presega filmsko sago Boter, in votlih obljub, za katerimi ni nič tako, kot je bilo sprva rečeno.

In ob tej priliki nas stric z lepo kravato in pametnimi govori povpraša, ali si ga morda nismo sami izbrali. Saj vendar živimo v demokraciji, v kateri si narod oblast izbira sam. Živimo v državi, v

kateri lahko brez posledic napišeš kolumno, v kateri lahko izražaš svoje mnenje in voliš, kogar ti je ljubo. Ta zgodba bi se torej po vsej logiki morala končati z: »... in živeli so srečno do konca svojih dni.« Ta tip demokracije, ki ga pravkar živimo, me še najbolj spominja na otroštvo, ko je sosed pred nas otroke postavil zaboj »kilavih« jabolk, med katerimi smo si lahko izbrali najmanj piškavo in nagnito, potem pa smo posedli in se delali, da ob jabolku neizmer- no uživamo, čeprav je bilo vsem jasno, da nam ne gre v slast. Pač ni bilo druge izbire. Vendar smo bili tihi, ker smo verjeli, da na drevesu ni sočnih jabolk, ko pa bodo, pa bo katero tudi za nas. Ja, pa so bila. Pa še kako slastna, a niso bila rezervirana za nas. Nekega dne smo se opogumili in splezali na jablano. To smo potem počeli vsak večer. »Narabutali« smo sočna jabolka s sosedovega drevesa in se sladkali. To so bili še časi, ko so starši svoje otroke učili: ne laži, ne kradi. In si si za krajso prislužil mastno klofuto. A vse kaže, da mame danes svoje otroke učijo drugače. Če ne boš lagal in kradel, ne boš nikoli politik, in če ne boš politik, ne boš bogat.

Biti politik je danes torej sinonim za lepo kravato, za vilo na morju, dober avto, lepo in pametno ljubico, dosmrtno bonitete in za kavico po evro. Pri tem pa ne potrebuješ drugega, kot da se pametno smejiš, odgovarjaš na vprašanja tako, da je možnih več odgovorov in imaš navsezadnje vedno prav, da ti po vsem telesu zraste roževinasta nekajcentimetrska koža, da si nisi domač s sekuro in da nimaš napisane diplome – ker če si jo po naključju že napisal,

potem tako nisi za politiko, ker si premalo iznajdljiv.

In politik dejansko sploh ni kriv, če ga je narod izvolil na svobodnih demokratičnih volitvah. In narod je danes čisto zmeden, saj te najprej izvoli, potem pa čez pol leta dviguje parole proti tebi in ti kriči: »Gotof si!« Kakšna krivica vendar! No, in če na stvar pogledaš s tega zornega kota, ugotoviš, da smo krivi pravzaprav ljudje in ne politiki. Politiki so tukaj navsezadnje samo žrtve. Tudi naši župani so samo žrtve, ki jim »drhal« nadleguje družino in jim grozi z granitnimi kockami in zažganimi balami sena. In potem so naši župani tako dobri, da sami odstopijo, ker s tem želijo pomagati svojemu lastnemu narodu. Ker ti ljudje na ulicah niso narod. Ne, to ni narod. To je samo 10 odstotkov kronično nezadovoljnih ljudi. In tako sem se na dan vsemogočne mariborske vstaje tudi sama podala na mestne ulice v želji, da ugotovim, kdo je teh 10 odstotkov nezadovoljnih, ki kalijo javni mir in red. In na svoje veliko presenečenje sem ugotovila, da to ni nič drugega kot narod. Dejanje je bilo sicer malce tvegano, saj bi mimogrede po nesreči lahko dobila kakšno granitno kocko v glavo v večni spomin na upor, ki bo zaznamoval vstop v neko novo obdobje. Žal se je vzreja poslušnega naroda na tej točki izjalovila.

Morda bo na naših ulicah v teh dneh zagorela kakšna lučka več, a dvomim, da bo to lučka miru in sprave. Narod se je preprosto naveličal sage o Botru, ki jo naši politiki vrtijo dan za dnem. Narod je lačen, december pa je čas kolin. ■

Božiček v Talumu

VESNA MASTEN

FOTO: SRDAN MOHORIČ

Praznovanje božiča po besedah prvega etnologa Janeza Bogataja sega že v pogansko obdobje in ne izhaja iz krščanske tradicije. In če se Rudi Kerševan sprašuje: »Zakaj bi moral človek vse razumeti?«, tudi mi ne bomo iskali globljega pomena. Še vedno pa ta praznik ljudem, tako vernim kot nevernim, omogoča, da si vzamejo čas zase in za svoje najbližje. Nekako je božič postal plen množičnega potrošništva in brezglavega nakupovanja, zato smo se v Talumu odločili, da bomo pri obdarovanju ostali skromni, poskusili pa otrokom zaposlenih v Skupini Talum pričarati nepozaben večer.

To nam je tudi uspelo. Otrokom so se svetile oči in njihova lička so bila rdeča od srkanja vročega čaja, ko je palčica priklicala na oder mačka Murija, ki je spremljal Neco Falk. Skupaj smo zapeli in zaplesali in za trenutek res pozabili na svet okoli sebe in tudi darila niso bila več tako pomembna kot vzdušje ob plesu z Murijem. Da ne boste mislili, seveda je na koncu prišel med nas tudi Božiček in prinesel darila za otroke, večer pa je vselej bil posvečen druženju, veselju in širjenju družinskega prazničnega vzdušja. ■

REPORTAŽA

Trije dobri možje

DARKO FERLINC

[HTTP://WALLPAPER.GOODFON.COM](http://wallpaper.goodfon.com)[HTTP://WWW.DELO.SI/](http://www.delos.si/)[HTTP://STATIC.MOJEFOTKE.SI](http://static.mojefotke.si)

Sveti Miklavž

je bil krščanski svetnik in predvsem škof, zato ga vidimo v takih oblačilih. Rodil se je v tretjem, umrl pa v četrtem stoletju, ko krščanstvo še ni bilo priznано. Natančnih letnic ne ve nihče, zato sta še danes sporni. Umrl naj bi 6. decembra, na dan svojega godu. Takrat je bil Nikolaj iz Mire v današnji Turčiji. Znan je bil po svoji darežljivosti in v zvezi s tem krožijo različne zgodbe.

Kot škof je bil torej Nikolaj, kot pri našalec darov pa ga poznamo kot Miklavža. Je tudi zaščitnik mornarjev in ribičev, kar izhaja iz njegove družine, ki se je ukvarjala s pomorstvom in ribištvo. K otrokom prihaja med 5. in 6. decembrom, torej na dan, ko ima god. Pridnim prinaša skromna darila, porednim pa šibo. Njegovi spremljevalci so parklji in tudi angeli.

Moja izkušnja z Miklavžem ni nič kaj prijetna. Ko smo bili še čisto majhni, smo pač na začetku

vsakega decembra čakali Miklavža, da nam bo kaj prinesel. Njegov predhodnik je vedno bil parkelj, ki pa ga nikoli nismo videli. Samo slišali smo ga. Nekdo, mislim, da je bil stari ata, je neopazno odšel v klet in tam z neko verigo zaropotal po vratih. Kar pod mizo sem lezel od strahu. Potem pa je prišel Miklavž. Na glavi je imel kapo, izdelano iz trgovinske papirnate vrečke za moko ali sladkor. Toliko sem takrat že razumel. In me je najprej vprašal, ali sem kaj pri-

den, in nato, ali znam kaj moliti. Majhni otroci pa imajo vedno kaj za bregom. Vedno sem mislil, da sem ga kaj »pobiksal«, čeprav ga pri petih letih pač ne moreš kaj dosti. In sledila je tista: »Sveti angel, varuh moj ...« Ena od teorij, zakaj sem začel jecljati, je povezana prav s temi dogodki. Zato svojima otrokoma nikoli nisem privoščil Miklavža in parkljev. Mislim celo, da sem ju pred njimi obvaroval.

Božiček

je mali bog, bogec. Božje detece. Mit o njem sega v začetek 19. stoletja. Je torej precej novodoben. V različnih državah ima različna imena. V Angliji je Santa Claus, v Nemčiji Weihnachtsmann, v Italiji Babbo Natale, v Franciji pa Père Noël. Povsod v krščanskem svetu velja božič za enega največjih družinskih praznikov. Seveda za tiste, ki verujejo v boga ali z njim vsaj simpatizirajo.

Pride na sveti večer, 24. decembra, in obdari pravzaprav vse, ne le otrok. Priplazi se skozi dimnik, pripelje pa ga jelenček Rudolf.

Doma pri mojih – to se je dogajalo v osnovni šoli, ko sem še bolj ali manj pridno hodil k verouku, vsaj v nižjih razredih – smo tudi mi praznovali božič. In to je bilo res enkratno doživetje. Imeli smo pravo ceremonijo, za katero je vsako leto poskrbel stric Viktor. Imel je nek poseben občutek za dramaturgijo. Vsako leto je pripravil tako vzdušje, da so tete jokale od ganjenosti, »froc« pa smo grizli nohte od pričakovanja. To se je vedno dogajalo ob gramofonskem igranju tiste fantastične pesmice »Sveta noč, blažena noč...«. Zame je še danes lepa.

Vedno smo tudi radi delali jaslice. Niso stale pol milijona evrov kot tiste v Vatikanu, so nam pa dale priložnost za ustvarjanje, saj smo morali glinene kipce Jožefa, Marije in drugih akterjev Kristusovega rojstva barvati sami.

Pa gremo spet k Božičku. Kot otroci ga nikoli nismo videli. Pri nas mu je bilo treba odpreti okno, da je lahko prišel v sobo in nastavil darila pod smreko. Nikoli ne bom pozabil, ko sva z bratom dobila stereo gramofon znamke Stockholm, na katerega si lahko dal pet velikih, »long play« plošč naenkrat. Hotel pa sem reči, da Božička res nikoli nismo videli.

Danes je drugače. V mojem otroštvu Amerika še ni segla tako globoko v našo mirno domovino Jugoslavijo in zato še nismo poznali njihovega Božička. Nismo vedeli, da je Božiček proizvod Coca-Cole. Leta 1931 je namreč risar Haddon Sundblom v reklamni akciji podjetja Coca-Cola prvič narisal Božička v rdečih oblačilih z belo obrobo. Ta podoba je kmalu postala svetovni standard za Božička in s tem neplačan

reklamni agent za Coca-Colo.

(Vir: <http://sl.wikipedia.org>.)

Ne morem pa mimo razmišljanja, ki sem ga, mislim, že enkrat opisoval. Kako se pogovarjajo otroci o tem, kaj jim je prinesel Božiček. Nekateri morajo takrat požirati slino in gledati v tla. V srcih pa je gotovo sama žalost. In Božička in nas bi moralo biti sram zaradi tega.

Dedek Mraz

prihaja zadnji. Na koncu decembra ali celo v noči z 31. decembra na 1. januar. Torej na silvestrovo. Tudi on je novodobno mitološko bitje, ki obdaruje pridne otroke in tudi odrasle. V Sloveniji smo ga privzeli v času Jugoslavije kot nekak socialistični odgovor na druga dva božanska lika. Dedek Mraz izhaja iz ruske legende, ki je nastala okoli leta 1930. Kje je ruska domovina tega dobrega moža, niti ni važno. V Sloveniji je doma pod Triglavom, na Štajerskem pa celo na Pohorju. Po oblačilih, ki jih nosi, pa je vsekakor najbolj slovenski. Za njegovo podobo je poskrbel slovenski slikar Maksim Gaspari, ki mu je na plašč naslikal slovenske tradicionalne vzorce, na glavo pa poveznil polhovko. Tudi on se vozi na saneh. Spremljajo živali, snežinke ali palčki.

Tudi z njim imam izkušnje. Hodil sem ga čakati na Glavni trg v Mariboru. Prihajal je tudi v vrtec na ulici XIV. divizije in v osnovno šolo. Pa tudi v tovarno Svila je hodil in nas tam obdaroval. Tam je delal moj foter. Ko sem bil že v »fabriki«, smo v kidričevskem parku organizirali njegov sprejem. Naslikal sem deset tabel z motivi Mojce Pokrajculje. Mesec dni smo popravljali stari koleselj, da se je dedek Mraz lahko pripeljal z njim. Hoteli smo celo, da bi skočil iz letala s padalom, pa je bilo tisto zimo preveč snega. Otrokom je delil bonbone.

Ko sem bil še otrok, me nikoli ni vprašal, ali sem kaj pridren in ali znam moliti. In to mu še danes štejem v dobro.

Dobri možje so pač dobri. Ni jim treba gledati pod prste. Da le kaj prinesejo. Da le za nekaj časa prinesejo radost, ki je je v zadnjih letih vse manj. Na žalost pa tudi dobri možje niso vsemogočni. ■

Zamenjajmo zimski spanec z redno telesno dejavnostjo

Za zaposlene v skupini Talum je v okviru aktivnosti Zdravo Talum tudi v letošnji zimski sezoni omogočenih več vrst telesne vadbe:

1. rekreativno plavanje in uporaba fitnes centra v Termah Ptuj,
2. plesna vadba zumba v dvorani restavracije Pan,
3. rekreacija v telovadnici OŠ Hajdina in dvorani Kidričevo.

ALEŠ KRANJC KUŠLAN

[HTTP://WWW.VZAJEMNA.SI/ZDRAVJE/](http://www.vzajemna.si/zdravje/)

FOTO:

[HTTP://B.3CDN.NET/YMCANEWYORK/](http://B.3CDN.NET/YMCANEWYORK/)

[HTTP://WWW.MODERNMOM.COM/](http://www.modernmom.com/)

Poletni čas je za nami, in če ste vsaj malo upoštevali nasvete za redno vadbo, ste dočakali jesen polni energije in v solidni telesni kondiciji. Poletje je zelo pozitiven čas za naše telo in počutje, saj so dnevi topli in dolgi, sonce nam daje veliko svetlobe in pozitivne energije, na razpolago imamo veliko svežega sadja in zelenjave ter časa za gibanje v naravi. S prihodom jeseni se dnevi začnejo krajšati, postaja hladneje in ljudje se običajno vedno bolj zadržujemo doma in pripravljamo na »zimsko spanje«. Tako sta jesen in zima, z božičnimi in novoletnimi prazniki vred, čas, ko pojemo več, kot potrebujemo, pa tudi telesna kondicija se nam čez zimo poslabša. In potem spomladi žalostno zremo v tehtnico ...

Turobni, deževni in mrzli dnevi kar kličejo po sladkarijah in topli postelji in s tem pripomorejo k prekomernemu hranjenju in premajhni telesni dejavnosti. Vendar

pa se zimskemu pomanjkanju energije lahko upremo tudi drugače in depresivne dni premagamo na drugačen način kot s čokolado. Veliko boljša je redna telesna dejavnost in gibanje na svežem zraku, ki nam dvigujeta raven energije in pozitivnega počutja ter krepita odpornost telesa. Da bo odločitev lažja, vam bomo predstavili najpogostejše in najpopularnejše športne dejavnosti, ki se jih lahko lotimo v tem času. Najboljša je kombinacija vadbe na svežem zraku in v zaprtem prostoru, oboje vsaj dvakrat tedensko.

Vadba v zaprtem prostoru

Zagotovo je najbolj preprosto, da vadimo kar doma. Lahko si kupimo orbitrek ali sobno kolo in začnemo vaditi. Pri tem je pomembno, da poznamo osnovne principe vadbe: začeti moramo počasi, da se najprej ogrejemo,

potem pa moramo vaditi vsaj 30 minut. Tempo naj bo tak, da lahko, medtem ko vadimo, tudi govorimo. Proti koncu vadbe intenzivnost počasi zmanjšujemo, na koncu pa naredimo še vaje za raztezanje mišic. Če takšno vadbo kombiniramo še z vajami za moč trebušnih in hrbtnih mišic, smo naredili praktično vse. Prednost vadbe doma je, da to lahko počnemo, ko imamo čas. To pa je obenem tudi njena največja pomanjkljivost. Ker lahko vadimo kadar koli, se velikokrat zgodi, da ne vadimo nikoli. Stavek »Danes nimam časa, bom pa jutri.« ponavadi pripelje do tega, da se »jutri« premakne nekam v oddaljeno prihodnost. Poleg tega je vadba doma lahko dolgočasna in se je lahko kaj hitro naveličamo. Zato premislimo, ali imamo dovolj samodiscipline, da lahko redno vadimo doma, sicer se odločimo za drugačno vadbo. V takih primerih je priporočljivo,

da se odpravimo od doma in se pridružimo organizirani vadbi. Najbolj razširjena in praktična možnost so fitnes centri. Ponujajo nam kombinacijo vodene vadbe, saj nam program vadbe glede na naše želje in sposobnosti predpiše strokovnjak, ki nam je na voljo tudi za pomoč in nasvete. Obenem je to tudi individualna vadba, saj se lahko sami odločamo, koliko bomo vadili in kaj želimo z vadbo doseči. V fitnes centrih lahko kombiniramo vadbo za vzdržljivost in vadbo za moč, kajti le kombinacija obeh je najbolj optimalna, koristna, predvsem pa dolgoročno najbolj zdrava in varna. V fitnesu obenem nikoli ni dolgčas. Vedno lahko srečujemo nove ljudi, navezujemo stike in si izmenjujemo izkušnje. Pomembno pa je, da si določimo uro in dneve (najmanj dva) v tednu, ko nam obisk fitnesa najbolj odgovarja, in potem te termine fiksiramo, tako da točno vemo, kdaj moramo na trening. Sicer na to lahko kaj hitro pozabimo ...

Za tiste, ki ste bolj dinamični in plesno nadarjeni, so na voljo številne oblike aerobnih vadb s koreografijami. Udeleženci lahko izbirajo vadbo ne le na podlagi intenzivnosti, temveč tudi glede na plesno veselje oziroma nadarjenost. Naj naštejemo le nekatere zvrsti: klasična aerobika, TNZ (trebuh-noge-zadnjica), latino-aerobika, body pump, tae bo, body step. Vse te aerobne vadbe v programe vedno bolj vključujejo tudi vaje za raztezanje in moč. Za tiste, ki bi radi povezali telesno

vadbo z duhovno, pa so na voljo tudi vadbe, ki temeljijo na vzhodnjaških borilnih veščinah (karate, aikido, jui jitsu, judo, taj čí, taekwondo, won hwa do ...). Poleg telesne kondicije si boste pri taki vadbi poleg gibljivosti in moči pridobili tudi sposobnost koncentracije in aktiviranja notranjih energetskih potencialov. Prednost treninga vzhodnjaških borilnih veščin je tudi v kombinaciji treninga telesa in mentalnega treninga (koncentracije, meditacije) in s tem graditve ravnovesja telesa in duha. Vendar so te vadbe in njihovi poudarki različni, zato je zelo pomembno, da se z vadbo bolj podrobno seznanite na spoznavnih urah in v pogovoru z vodjo vadbe. Predvsem pa se znebite predsodka, da je vadba borilnih veščin namenjena le mladim in dobro treniranim ljudem. Z vadbo borilnih veščin lahko začne vsakdo, prav tako pa imajo ponudniki praviloma posebne vadbene skupine za odrasle. Poleg popularnih individualnih vadb ne smemo pozabiti na klasične športe. Plavanje ne sodi le v poletje, ampak je idealna vadba tudi za zimski čas. Vendar namakanje v topli vodi v toplicah ni nikakršna aerobna vadba. Plavati morate v ne pretopli vodi in tako intenzivno, da se zadihate. Vedno bolj popularen šport, ki je zelo primeren za zimski čas, postaja tudi badminton. Zaradi dinamike in intenzivnosti je zelo primeren za vse tiste, ki pri vadbi radi štejejo točke in tekmujejo. Ker je to zelo dinamičen šport s hitrimi gibi, se moramo pred vad-

bo dobro ogreti, kajti pri tem športu je velika nevarnost poškodb ramenskih mišic in poškodb (ali celo pretrganja) ahilove tetive. Vsi, ki ste timski igralci, v zimskem času nikar ne pozabite na igranje košarke, odbojke ali nogometa. Športna društva po vsej Sloveniji organizirajo rekreativno igranje teh športov. Pozanimajte se in se jim priključite ali pa skupaj s sodelavci ali prijatelji najemite športno dvorano in se dogovorite za redno igro vsaj enkrat tedensko.

Vadba na prostem

Vadbo v zaprtih prostorih moramo obvezno dopolniti z vadbo na svežem zraku. In tudi tu se nam ponuja obilo možnosti. Rdeča nit in kraljica telesnega gibanja na prostem je vsekakor hoja. Hodimo lahko po ravnem ali v hrib, s palicami ali brez, bolj ali manj hitro. Ko zapade sneg, lahko hodimo tudi s krpljami. Ta starodavna hoja je danes že skoraj pozabljena, še vedno pa izredno zanimiva in celo idilična (da ne rečemo romantična), ko hodimo po nepreгаženem snegu čez sončno in zasneženo pokrajino. Najbolj priljubljena aktivnost pozimi je vsekakor smučanje, ki pa za mnoge ni redna telesna dejavnost. Zato je še toliko bolj pomembno, da se na smučanje primerno pripravimo. Vedno bolj popularna in razširjena pa spet postaja tudi hoja oziroma tek na smučeh. In to ne brez razloga. To je brez dvoma najboljša zimska dejavnost na snegu, ko dela prak-

tično celo telo. Poleg tega lahko dejavnost prilagodimo našim sposobnostim preprosto s tem, da gremo hitreje ali počasneje. Tudi oprema je veliko cenejša kot za smučanje, pa tudi nikakršnega predznanja ne potrebujemo, da lahko začnemo. Edina slabost tega športa je, da smo odvisni od snega po nižinah.

Če menite, da je sankanje le za otroke, se motite. To je zelo primerna telesna dejavnost za vse starosti. V hrib gremo lahko peš in s tem poskrbimo za svojo kondicijo, navzdol pa se zapeljemo s sanmi in uživamo. Ne pozabimo tudi na kepanje in delanje sneženega moža. Tudi to je primerna telesna dejavnost, ki nam lahko popestri zimske dni. Pomembno je, da se odpravimo ven na svež zrak in vsaj malo razgibamo. In seveda je tu še ena zimska dejavnost, ki je za nekatere tlaka, za druge pa užitek - kidanje snega. Tudi s tem kaj hitro porabimo kalorije in okrepi-mo telo. Vendar kanček previdnosti tudi tu ne škodi, saj ob kidanju težkega snega obstaja nevarnost poškodb hrbtnih mišic. Kot ste lahko prebrali, je možnost za redno telesno dejavnost v jesenskem in zimskem času ogromno, zato nikar ne odlašajte. Preživite tudi ta letni čas aktivno, in ko se bodo dnevi začeli daljšati ter bo v deželo zopet prišla pomlad, še vedeli ne boste, da obstaja kakšna pomladna utrujenost, tako zelo polni energije boste. Pogled na tehtnico pa se bo končal z nasmeškom. ■

Ni te več na pragu, ni te v hiši, nihče več tvojega glasu ne sliši, le trud in delo tvojih pridnih rok ostajata. Da zaman te čakamo, ne moremo dojeti, a spomini nate dajejo nam moč živeti.

Zahvala

Ob nenadni izgubi dragega moža, očeta, brata, dedka, pradedka, tasta, svaka, strica in botra

Franca Debelaka,
upokojenca Taluma
s Ptujске Gore 68,

se iskreno zahvaljujemo vsem znancem in prijateljem, ki ste ga pospremili na zadnji poti. Hvala

za izrečena sožalja, darovane sveče in cvetje.

Zahvaljujemo se sodelavcem iz družbe Talum Servis in inženiring, d. o. o., OE Promet in OE Servis, za pomoč, darovano cvetje in sveče.

Hvala tudi sindikatu Taluma za darovane sveče in odigrano Tišino.

Žalujejoči: žena Marija, sinova Branko in Dušan z družinama

KRIŽANKA

SLOVARČEK: ITER – načrtovani fuzijski reaktor, NODIER – francoski pisatelj (Charles, 1780–1844), ASTERIZEM – astrološki lik med zvezdami, MAHE – največji od sejšelskih otokov, ČRTNI EMAJL – tehnika emajlne umetnosti, KSERKSES – perzijski vladar, ki je premagal Grke pri Termopilah, NORD – departma v Franciji z glavnim mestom Lille, MOE – ameriški smučar (Tommy)

						SESTAVIL: JANKO ŠEGULA	ZNAMKA ZA SODNO TAKSO	AMERIŠKA PEVKA (CHRISTINA, 1980)	ŠPORTNE SANKE	AMERICIJ	LEPOTICA (ŠALJ.)	NAČRTOVANI FUZIJSKI REAKTOR	SLOVENSKI PESNIK, PISATELJ IN ESEJIST (JOŽE, 1934)	SLOVENSKI FILOZOF (HRIBAR)
						POZNAVALEC KABALE								
						NIKOLAJ KOPERNIK								
						→								
						→								
ALUMINIJ	PREBIVALKA BOJTINE	ENAKOST, ENAKOVRSTNOST	ANDREJA KLEPAČ	→	→	EVA IRGL			MRTVO, ČRNO, SREDO-ZEMSKO ... ASTROLOŠKI LIK MED ZVEZDAMI					
			BOJAN TOKIČ			OLIVER ANTAUER								
UNIČEVALEC KNJIG														
KAR VZBUJA GNUS, OGABA							BALTSKI NAROD, ESTONCI							
							DENARNA ENOTA V JUŽNI KOREJI							
JANKO TEDEŠKO			MAJDA RAUŠL			VRTALEC (REDKO)								
TANJA ODER			RIMSKA DVA			ORGANIZACIJA AFRIŠKE ENOTNOSTI								
			AMERIŠKI IGRALEC (HARRIS)			ARGON				IVAN TAVČAR				
PREBIVALEC IMENEGA								NAVODILO ZA PRIPRAVO JEDI		SLOVENSKA PISATELJICA (PEROCI)				
								SLOVENSKI BIATLONEC (JAKOV)						
FRANCOSKI PISATELJ (CHARLES, 1780-1844)								ZAŠČITENOST PRED BAKTERIJAMI						
								TOKOVNI POSREDNIK						
ČEFERIN DARKO			JURIJ VEGA			PRASKA, RAZPOKA					OZNAKA ZA MEBIBYTE			
			SMUČARSKI CENTER NA ŠVEDSKEM			SLOVENSKA TV VODITELJICA (PIA)					AMERIŠKI SMUČAR (TOMMY)			
SLOVENSKA ALPŠKA SMUČARKA (DREV)				ZIDAKI						NAJVEČJI OD SEJŠELSKIH OTOKOV				
				JUNAK IZ TV SERIJE GRUNTOVČANI (DUDEK)						NASAD ALPSKIH RASTLIN				
DEPARTMA V FRANCJI Z GLAVNIM MESTOM LILLE					UROŠ LIPUŠČEK			KITAJSKI DRŽAVNIK (ZEDONG)				IRIDIJ		
					IGLA ZA KRPANJE			HUDIČ				UDAV		
PERZIJSKI KRALJ, KI JE PREMAGAL GRKE PRI TERMOPILAH									SLOVENSKI IGRALEC (STANE)					
									RAJKO NAHTIGAL					
ANTON TROST			ARTHUR (KRAJŠE)				NEMŠKO-FRANCOSKI SLIKAR (HANS)				NOVINARKA NA POP TV (RoŠ)			
							ITALIJANSKA PEVKA (PAVONE)				SEVERNO-AMERIŠKE MAČKE			
						→								
						ZNAMKA SLOVENSKIH VIN				NADJA UHL			IVANO EDALINI	
										IVO SVETINA			ALI ŽERDIN	
						TEHNIKA EMAJLNE UMETNOSTI								
						NEKDANJA NORVEŠKA POP SKUPINA			RAZDALJA, KI SE DOSEŽE Z IZTEGOM (STAR.)					

Prazniki v Talumu

FOTO: SRDAN MOHORIČ

**Naj bo leto
2013
takšno
kot si ga
želite**

Uredništvo časopisa Aluminij

